

LUNDS
UNIVERSITET

En långsiktigt (o)hållbar migrationspolitik

En kvalitativ innehållsanalys av Statens offentliga utredning om förslag till ändringar i utlänningslagen [2005:716]

Josefin Magnusson

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSK62

Termin: Höstterminen 2021

Handledare: Lina Sturfelt

Omfång: Antal ord 14 884

Abstract

En långsiktigt (o)hållbar migrationspolitik: En kvalitativ innehållsanalys av Statens offentliga utredning om förslag till ändringar i utlänningslagen [2005:716]

Det finns en ökande trend inom EU att använda integrationskrav som politiskt verktyg för migrationskontroll och villkorandet av familjeåterförening och andra mänskliga rättigheter. Dessa integrationstester kan problematiseras eftersom de flyttar ansvaret för integrationen från staten till enskilda migranter och därmed undviker principen om universalism. Genom en kvalitativ innehållsanalys av statens offentliga utredning *En hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54), som ledde till de senaste lagändringarna i utlänningslagen, syftar denna studie att utifrån Xanthakis kritiska människorättsperspektiv granska huruvida integration används som ett verktyg för att begränsa migranternas rättigheter i Sverige. Studien undersöker betänkandet i sin helhet, med särskilt fokus på tillfälligt uppehållstillstånd som huvudregel, samt krav för permanent uppehållstillstånd och familjeåterförening. Studien syftar till att besvara frågeställningarna: *Vad för förståelse av integration förmedlar SOU 2020:54 i relation till rättigheter? Om och hur kan en se tendenser till att integration används för att begränsa migranternas rättigheter i SOU 2020:54?* Studien finner att i SOU 2020:54 förmedlas en förståelse av rättigheter som villkorade, då rättigheter först infrias när migranter uppnått en viss integrationsgrad. Därtill återfinns samtliga av Xanthakis problemområden, i mer eller mindre utsträckning, vilket visar på tendenser att integration används för att begränsa migranternas rättigheter.

Nyckelord: Integration, villkorad integration, mänskliga rättigheter, villkorad, Sveriges utlänningslag.

Abstract

A long-term (un)sustainable migration policy: a qualitative content analysis of the Swedish government official report on the proposal for amendments to the Aliens Act [2005:716]

There is a growing trend within the EU to use integration tests as a political tool for migration control and the conditioning of family reunification and other human rights. These integration tests can be viewed as problematic as they shift the responsibility for integration from the state to individual migrants, thus avoiding the principle of universalism. Through a qualitative content analysis of the Swedish government official report *A sustainable migration policy* (SOU 2020:54), which led to the recent amendments to the Aliens Act, this study aims to examine whether integration is used as a tool to restrict migrants' rights in Sweden using Xanthaki's critical human rights perspective. The study examines the report in its entirety, with a special focus on temporary residence permits as the main rule, as well as on the requirements for a permanent residence permit and family reunification. The study aims to answer the questions: *What understanding of integration does SOU 2020:54 convey in relation to rights? If and how can one see tendencies to use integration to restrict migrants' rights in SOU 2020:54?* The study finds that SOU 2020:54 conveys an understanding of rights as conditional since rights are only fulfilled when migrants prove a certain level of integration. In addition, all of Xanthaki's areas of concern are found, to a greater or lesser extent, indicating tendencies to use integration to limit migrants' rights.

Key words: Integration, Civic Integration, Human rights, Conditioned, Sweden's Aliens Act

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
1 INLEDNING	5
1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar	6
1.2 Material och avgränsningar	7
1.2.1 Primär- och sekundärmaterial	7
1.2.2 Avgränsningar	9
1.2.3 Källkritik och forskningsetiska bedömningar	10
1.3 Bakgrund	11
2 FORSKNINGSOVERSIKT	14
2.1 Kopplingen mellan integration och mänskliga rättigheter	15
2.2 Diskussion av forskningsöversikt	20
3 TEORI OCH METOD	22
3.1 Integration som politiskt verktyg	22
3.1.1 Integration används som argument för assimileringstrategier	23
3.1.2 Integration framställs som ett ensidigt ansvar	24
3.1.3 Integration som ett hinder för naturalisering av migranter	24
3.1.4 Integration som ett sätt att förneka verklig jämlikhet	25
3.1.5 Integration för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden	26
3.2 Metod	27
3.2.1 Kvalitativ innehållsanalys	27
3.3 Teorins och metodens tillämpning	29
3.3.1 Studiens tillvägagångssätt	30
4 UNDERSÖKNING OCH ANALYS	31
4.1 Tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel	31
4.1.1 Integration används som hinder för naturalisering av migranter	31
4.1.2 Integration framställs som ett ensidigt ansvar	33
4.1.3 Integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet	35
4.2 Integrationskrav för permanent uppehållstillstånd	36
4.2.1 Integration används som hinder för naturalisering av migranter	36
4.2.2 Integration framställs som ett ensidigt ansvar	39
4.2.3 Integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet	40

4.2.4	Integration används för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska världen	42
4.2.5	Integration används som argument för assimileringstrategier?	43
4.3	Försörjningskrav för anhöriginvandring	44
4.3.1	Integration framställs som ett ensidigt ansvar	44
4.3.2	Integration används som hinder för naturalisering av migranter	45
4.3.3	Integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet	47
4.4	Sammanfattning av undersökning och analys	49
5	SLUTSATS OCH DISKUSSION	51
5.1	Slutsats	51
5.2	Diskussion	53
5.2.1	Vidare forskning	55
	REFERENSER	57

1 Inledning

I såväl nationella som internationella forum konstrueras och reproduceras en självbild av Sverige som ett progressivt land inom mänskliga rättigheter. Ett område där detta kan ifrågasättas är inom migranternas mänskliga rättigheter. Sverige har inte varit immunt mot den restriktiva migrationspolitik som blåst över Europa de senaste åren. Inom EU ökar användandet av integrationskrav för kontrollandet av migration, och som villkor för familjeåterförening och andra rättigheter. Den 20:e juli 2021 trädde nya lagförändringar i kraft i svenska utlänningslagen [2005:716], vilka har mött motstånd hos olika aktörer.¹ Ändringarna i utlänningslagen innebär bland annat att migranter måste uppnå krav för att beviljas permanenta uppehållstillstånd, samt uppnå försörjnings- och bostadskrav för familjeåterförening.

Beroende på vad ens förståelse av integration är tenderar detta att påverka synen på mänskliga rättigheter. Antingen ses mänskliga rättigheter som villkorade, innebärande att rättigheter infrias vid uppnådda krav. Alternativt ses mänskliga rättigheter som givna oavsett integrationsgrad. Om integration blir ett politiskt verktyg som villkorar rättigheter och lägger ansvaret för rättighetsinfriandet på individen, undermineras mänskliga rättigheter. Enligt internationell rätt är mänskliga rättigheter universella och ansvaret att infria dessa för samtliga invånare faller primärt på staten. I fall konceptet integration implicerar att rättigheter villkoras, då kan integration vara fel sätt att diskutera hur migranternas rättigheter ska infrias.

Att ställa krav på migranter för att få tillgång till samma rättigheter som medborgare är problematiskt eftersom detta frångår principen om universalism. Universalism är en

---

¹ Seidlitz, M., Yttrande över betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU2020:54), *Amnesty International*, 2020-12-07.; Asylrättscentrum, Förslaget brister i långsiktighet, *Asylrättscentrum*, 2020-12-08.; Dahlin, E., Betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik samt kompletterande promemoria till betänkandet, *Barnombudsmannen*, 2020-12-08; Civil rights defenders, Snart röstar riksdagen om en ny migrationslag – så påverkas människors rättigheter, *Civil rights defenders*, 2021-03-24.

grundprincip i människorätt, och när denna frångås är det värt att undersöka. Statens offentliga utredning *En långsiktig hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54), är det betänkande som lade grunden och motiveringarna för de nya lagändringarna i utlänningslagen. Denna uppsats ämnar driva tesen att Sverige med de nya lagförslagen använder integration för att begränsa mänskliga rättigheter.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Inom EU ökar användandet av integrationskrav för kontrollerandet av migration och som villkor för rättigheter. Dessa integrationskrav kan ses som problematiska då det innebär att ansvaret för integration flyttas från staten till enskilda migranter.² Tidigare forskning skildrar ökande tendenser för en skyldighetsbaserad integrationsidé där migranter först ska uppnå vissa integrationskrav för att få sina rättigheter infriade.³ Sverige har nyligen infört restriktiva lagändringar i utlänningslagen, vilka visar tendenser på att Sverige anammat en mer skyldighetsbaserad integrationsidé från en rättighetsbaserad.

Uppsatsens syfte är att utifrån Alexandra Xanthakis kritiska människorättsperspektiv granska huruvida integration används som ett verktyg för att begränsa migranternas rättigheter i Sverige.⁴ Uppsatsen ämnar driva tesen att Sverige med de nya lagförslagen i utlänningslagen använder integration för att begränsa mänskliga rättigheter. Detta görs genom en kvalitativ innehållsanalys av Statens offentliga utredning *En långsiktig hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54), som ledde fram till de nyligen ikraftträdande lagförändringarna i utlänningslagen. Uppsatsen kommer granska betänkandet i sin helhet, med särskilt fokus på lagförslagen: tillfälligt uppehållstillstånd som huvudregel, krav för permanent uppehållstillstånd, och försörjningskrav för anhöriginvandring.

---

² Murphy, C., Gilmartin, M., & Caulfield, L., Building and Applying a Human Rights-Based Model for Migrant Integration Policy, *Journal of Human Rights Practice*, Vol. 13(3), 2019a, 445–466.

³ Goodman, S., Integration Requirements for Integration's Sake? Identifying, Categorising and Comparing Civic Integration Policies, *Journal of Ethnic & Migration Studies*, Vol. 36(5), 2010, 753–772.; Borevi, K., Jensen, K. K., & Mouritsen, P., The civic turn of immigrant integration policies in the Scandinavian welfare states, *Comparative Migration Studies*, Vol. 5(9), 2017, 1–14.; Koopmans, R., Trade-Offs between Equality and Difference: Immigrant Integration, Multiculturalism and the Welfare State in Cross-National Perspective, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 36, 2010, 1–26.

⁴ Xanthaki, A., Against integration, for human rights, *International Journal of Human Rights*, Vol. 20(6), 2016, 815–838.

Uppsatsen utgår från följande frågeställningar:

- Vad för förståelse av integration förmedlar SOU 2020:54 i relation till rättigheter?
- Om och hur kan en se tendenser till att integration används för att begränsa migranternas rättigheter i SOU 2020:54?

1.2 Material och avgränsningar

Detta avsnitt presenterar uppsatsens primär- och sekundärmaterial. Därefter kommer uppsatsens avgränsningar motiveras, och slutligen diskuteras eventuella begränsningar och brister i materialet.

1.2.1 Primär- och sekundärmaterial

Uppsatsens primärmaterial utgörs av Statens offentliga utredning *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54). Betänkandet sammanfattar slutsatserna av arbetet i Migrationskommittén, en parlamentariskt tillsatt kommitté. Migrationskommittén tillsattes i juni 2019 med kammarrättspresident Thomas Rolén som ordförande.⁵ Kommittén tog ställning till den framtida svenska migrationspolitikens utformning.⁶ Betänkandet, som lades fram 2020, består av 684 sidor och tar ställning till ifall tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd ska vara huvudregel för asylsökande som uppfyller kriterierna för att beviljas uppehållstillstånd i Sverige, längden på dessa uppehållstillstånd, samt under vilka förutsättningar som permanenta uppehållstillstånd ska kunna beviljas. Betänkandet tar även ställning till i vilken utsträckning som anhöriginvandring ska vara möjligt och huruvida ett försörjningskrav ska gälla vid anhöriginvandring och hur detta krav då ska utformas.⁷

---

⁵ SOU 2020:54, s. 80.

⁶ SOU 2020:54, s. 79.

⁷ SOU 2020:54, s. 79.

Kapitel 4, 6–9 och 15 är de kapitel som utgör huvudfokus för analysen. I dessa kapitel tar kommittén ställning till lagförändringar och motiverar sina ställningstagande, och är således av extra intresse då de kan svara på analysfrågorna (som presenteras längre fram). Kapitel 4 presenterar vilka faktorer som påverkar var människor söker asyl. Forskningen som kommittén presenterar i detta kapitel är tvetydlig. Majoriteten av forskningen visar ändå på att en restriktiv lagstiftning i mottagarlandet leder till att färre personer söker sig till landet.⁸ Kapitel 6 innehåller diskussioner kring uppehållstillståndens längd.⁹ Kapitel 7 hanterar frågan kring permanenta uppehållstillstånd och vilka krav som föreslås krävas för beviljandet av detta.¹⁰ Kapitel 8 berör frågor kring anhöriginvandring,¹¹ och kapitel 9 diskuterar försörjningskrav vid anhöriginvandring.¹² Kapitel 15 innehåller en konsekvensanalys av de förslag som formuleras i betänkandet.¹³

I korta drag föreslår betänkandet tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel vid första beslutstillfället. Det första uppehållstillståndet som beviljas flyktingar ska vara tidsbegränsat och gälla i tre år, och förlängningen av detta ska gälla i två år och ifall särskilda krav uppfylls föreslår kommittén att ett permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas efter ansökan.¹⁴ För personer som beviljas uppehållstillstånd för alternativt skyddsbehövande ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat och gälla i 13 månader och vid första förlängning ska tillståndet normalt gälla i två år, och vid ytterligare förlängning även detta i två år eller om särskilda krav är uppfyllda ska ett permanent uppehållstillstånd kunna beviljas.¹⁵ För att beviljas permanent uppehållstillstånd föreslås språk- och samhällskunskapskrav, försörjningskrav, vandelskrav och att en haft ett uppehållstillstånd i Sverige i minst 3 år.¹⁶ Pensionärer och barn ska vara undantagna från kraven för permanent uppehållstillstånd gällande kunskaps- och försörjningskrav. Vandelskravet ska inte gälla för personer under 15 år.¹⁷ Kommittén föreslår även försörjningskrav vid anhöriginvandring, innebärandes att anknytningspersonen ska kunna försörja sig själv och den anhöriga samt

---

⁸ SOU 2020:54, s. 97–138.

⁹ SOU 2020:54, s. 177-208.

¹⁰ SOU 2020:54, s. 209-226.

¹¹ SOU 2020:54, s. 227-268.

¹² SOU 2020:54, s. 269-294.

¹³ SOU 2020:54, s. 373-450.

¹⁴ SOU 2020:54, s. 16.

¹⁵ SOU 2020:54 s. 17.

¹⁶ SOU 2020:54, s. 17.

¹⁷ SOU 2020:54, s. 18.

ha en bostad tillräckligt stor för sig själv och den anhörige.¹⁸ Kommittén föreslår att barn och medborgare i Sverige, EES, Schweiz eller Storbritannien ska vara undantag för försörjningskravet, samt att för flyktingar och alternativt skyddsbehövande gäller endast försörjningskravet ifall ansökan för familjeåterförening görs senare än tre månader efter anknytningspersonen beviljats uppehållstillstånd eller ifall det inte står klart att relationen är väletablerad.¹⁹

Delar av uppsatsens sekundärmaterial kommer presenteras i forskningsöversikten som presenteras längre fram. Uppsatsen teoretiska ramverk är Alexandra Xanthaki kritiska människorättsperspektiv, som presenteras i sin helhet under teoriavsnittet.²⁰ Sekundärmaterial som presenteras under metodavsnittet är en kvalitativ innehållsanalys utifrån Boréus och Bergströms bok *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* samt Esaiasson et. al *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, vilka kommer klargöra uppsatsens metodologiska tillvägagångssätt.²¹ Övriga sekundärkällor som används i uppsatsen, som lagar, remissyttrande och rapporter, används främst för att teckna en bakgrund till uppsatsens ämne och kommer således inte introduceras ytterligare.²²

1.2.2 Avgränsningar

---

¹⁸ SOU 2020:54, s. 19-20.

¹⁹ SOU 2020:54, s. 20.

²⁰ Xanthaki, 2016.

²¹ Boréus, K. & Kohl, S., "Innehållsanalys", I Boréus, K. & Bergström, G. (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, Studentlitteratur: Lund, 2018, 49–89.; Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. E. & Wängnerud, L., *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e upplagan, Stockholm: Wolters Kluwer. 2017.

²² Asylrättscentrum, 2020.; Civil rights defenders, 2021.; Dahlin, 2020.; Europaparlamentet, EU:s svar på flyktingutmaningen, *Europaparlamentet*, 2021-11-11.; Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU, 13 december 2011.; Micko, L., Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, *Sveriges Kommuner och Landsting*, 2019-03-15. Proposition 2015/16:174. *Tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*.; Rådets direktiv 2003/86/EG, 22 september 2003, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, *Migrationsrättens framtid: En redogörelse för de juridiska riskerna med att förlänga lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*, 2018.; Seidlitz, M., *Asylrätt: en praktisk introduktion*, Norstedts Juridik AB, Stockholm, 2019.; Seidlitz, 2020.; SFS 2005:716. *Utlänningslag*.; SFS 2016:752. *Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*.; SOU 2017:12. Utredningen om migrationsmottagandet 2015, *Att ta emot människor på flykt: Sverige hösten 2015*.; Statsrådsberedningen, Regeringen föreslår åtgärder för att skapa andrum för svenskt flyktingmottagande, *Statsrådsberedningen*, 2015-11-24.; Svenska Röda Korset, *Humanitära konsekvenser av den tillfälliga utlänningslagen*, Stockholm, 2018.

Uppsatsens primärmaterial avgränsas till *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54). Då ändringar i utlänningslagen föreslås i detta material så anses det vara relevant till undersökningen.

Betänkandet innefattar 17 kapitel samt svenska riksdagspartiers reservationer och särskilda yttrande. Kapitel 4, 6–9 och 15 i betänkandet utgör huvudfokus för analysen, vilka är de delar som behandlar och motiverar tillfälligt uppehållstillstånd som huvudregel, försörjningskrav för familjeåterförening, samt språk- och samhällskrav för beviljande av permanent uppehållstillstånd. Valet att fokusera på ovanstående motiveras utifrån att det teoretiska ramverket pekar på dessa som problemområden och en avgränsning har behövts göra för att begränsa uppsatsens omfattning. Övriga delar, som innefattar hur eventuella förändringar ska yttra sig i lagtext och information om andra EU länders migrationspolitik, analyseras inte djupgående då dessa valts eftersom de inte besvarar frågeställningarna. Delar av andra kapitel har dock använts för att hjälpa teckna en bakgrund till vad betänkandet grundar sig i och vilka åtagande svenska staten har gentemot migranter, vilket presenteras under avsnitt *1.3 Bakgrund*.

Primärmaterialiet använder sig av begreppen flykting och alternativt skyddsbehövande för att beskriva personer med internationellt skyddsbehov. Jag kommer i uppsatsen växelvis använda mig av begreppen skyddsbehövande och migrant eftersom betänkandets lagförslag berör båda men med extra fokus på skyddsbehövande.

Valet att avgränsa studien till SOU 2020:54 i stället för propositionen som kom därefter, motiveras utifrån att betänkandet resonerar och argumenterar tydligare varför lagändringarna föreslås, medan propositionen snarare bekräftar det som betänkandet la fram och tar fram potentiella lagförändringar. Dessutom är propositionen i de flesta avseenden utformad i enlighet med de förslag som görs i betänkandet. Därtill fokuserar propositionen i större utsträckning på lagformuleringar, vilket inte är fokus för uppsatsen.

1.2.3 Källkritik och forskningsetiska bedömningar

Uppsatsens primärmaterial, *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54), anses vara tillräckligt omfattande och relevant för att verka som underlag för att undersöka

och besvara frågeställningarna. Värt att notera är att ifall ett annat material verkat som underlag hade en potentiellt fått ett annat svar på frågorna.

Annan källkritik värd att rikta mot uppsatsen är att det är ett tolkningsarbete som utförs vid analysen. Dock ämnar jag vara transparent i arbetsprocessen och tagit forskningsetiska bedömningar i beaktning under uppsatsens gång, i enlighet med vad Vetenskapsrådet betonar vikten av. Vetenskapsrådets forskningsetiska riktlinjer anses inte bestridas då undersökningen inte behandlar några känsliga uppgifter.²³

Det teoretiska ramverket är utformat från Xanthakis förståelse av mänskliga rättigheter. Xanthaki utgår från förståelsen om mänskliga rättigheter som något universellt och där staten har de yttersta skyldigheterna att infria rättigheter. Detta är således inte enda sättet att tolka mänskliga rättigheter, men denna förståelse av mänskliga rättigheter är utgångspunkten i uppsatsen. Då uppsatsen tar avstamp i en tes och använder ett teoretiskt ramverk som har ett kritiskt människorättsperspektiv så kommer detta vinkla uppsatsens riktning.

1.3 Bakgrund

Följande avsnitt presenterar en bakgrund till svenska migrationspolitikens utformning.

Sverige baserar sin nationella migrationspolitik på FN:s Flyktingkonvention (1951) och New York protokollet (1967), då de genom dessa åtagit sig att skydda migranternas rättigheter.²⁴ Sverige har dessutom åtagit sig barns rättigheter genom Barnkonventionen, som är lag i Sverige sedan 1 januari 2020. Även Europakonventionen är vägledande i prövning av utlänningsärenden, exempelvis vad gäller rätt till liv, förbud mot tortyr, och rätt till skydd för privat- och familjeliv.²⁵ Sveriges migrationspolitik baseras även på de EU-system²⁶ som ställer minimikrav på hur medlemsstaters migrationspolitik ska vara utformad

---

²³ Vetenskapsrådet, *God forskningssed*, Stockholm, 2017.

²⁴ SOU 2020:54, s. 85.

²⁵ SOU 2020:54, s. 89.

²⁶ Innefattar bland annat EU:s skyddsgrundsdirektiv och EU:s familjeåterföreningsdirektiv.

för personer med internationellt skyddsbehov för att garantera en miniminivå av rättigheter för dessa personer i samtliga medlemsstater. Det är möjligt för medlemsstater att ha en mer förmånlig lagstiftning eller att hålla den på miniminivån, men inte lägre.²⁷ EU:s skyddsgrundsdirektiv föreskriver minimikrav om bland annat längden på uppehållstillstånd, medan EU:s familjeåterföreningsdirektiv fastställer villkor för utövandet av rätten till familjeåterförening för tredjelandsmedborgare.²⁸ Direktiven har lett till viss harmonisering men lagstiftningen mellan medlemsstater varierar ändå, vilket kan leda till att migranter söker sig till det land med generösast lagstiftning.²⁹

EU-systemet står idag inför förändring till följd av år 2015 då människor i stora mängder flydde från krig och konflikt till EU i hopp om säkerhet.³⁰ Det gemensamma asylsystemet som rådde i EU visade sig vara bristfälligt eftersom stater själva haft möjlighet att besluta kring hur fördelaktig deras migrationspolitik ska vara. Med EU:s minimikrav som utgångspunkt, resulterade detta i att mottagandet av skyddsbehövande skiljde sig mellan medlemsstater.³¹ Sverige var ett av de europeiska länder som tog emot flest skyddsökande, vilket sågs som problematiskt.³² Innan 2015 hade Sverige en migrationspolitik som var bland de mer generösa i EU, men följande år skedde en rad förändringar som resulterade i en mer restriktiv migrationspolitik. Exempelvis infördes gränskontroller, ID-kontroller och lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (hädanefter den tillfälliga lagen).³³

Den tillfälliga lagen ersatte utlänningslagen år 2016 och gällde fram till juli 2021. Syftet med den tillfälliga lagen var att tillfälligt skärpa svensk migrationspolitik genom att anpassa de svenska reglerna om uppehållstillstånd till miniminivån enligt EU-rätten och internationella konventioner. Regeringens förhoppning var att den mer restriktiva migrationspolitiken skulle leda till en jämnare fördelning av asylsökande i EU och ge Sverige

---

²⁷ Seidlitz, 2019, s.17–19, 27

²⁸ Direktiv 2011/95/EU; Direktiv 2003/86/EG.

²⁹ SOU 2020:54, s. 160.

³⁰ Europaparlamentet, 2021.

³¹ Seidlitz, 2019, s. 31–32.

³² SOU 2017:12, s. 16

³³ SFS 2016:752. *Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.*; SOU 2017:12, s. 18.

andrum.³⁴ Den tillfälliga lagen gjorde bland annat tillfälliga uppehållstillstånd till huvudregel i stället för permanenta.³⁵ Lagen har kritiserats för att kränka mänskliga rättigheter då bland annat rätten till familjeåterförening begränsades samtidigt som den medförde en rättsosäkerhet då lagen hade stort utrymme för tolkning.³⁶ Införandet av tidsbegränsade uppehållstillstånd har rapporterats leda till försämrad psykisk hälsa hos personer då det bland annat är svårt att behandla trauman innan de fått en trygghet i sin tillvaro,³⁷ samt inneburit sämre sjukvård.³⁸

I juli 2021 skulle utlänningslagen återigen träda i kraft. Med utlänningslagens generösare lagstiftning befarade politikerna att asyltrycket skulle öka likt under 2015 och att Sverige inte skulle kunna hantera det. Därför tillsattes en kommitté för att ta ställning till hur Sveriges framtida migrationspolitik skulle vara utformad för att vara långsiktigt hållbar. Det är i betänkandet *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54) som lagförslagen i utlänningslagen presenteras, vilka i många avseenden cementerar regleringen i den tillfälliga lagen.³⁹

---

³⁴ Statsrådsberedningen, 2015.; Proposition 2015/16:174, s. 29.

³⁵ SOU 2017:12, s. 57–58.

³⁶ Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, 2018, s. 4.; Svenska Röda Korset, 2018, s. 37.

³⁷ Svenska Röda Korset, 2018, s. 7.

³⁸ Micko, 2019, s. 6

³⁹ SOU 2020:54, s. 373–374.

2 Forskningsöversikt

Forskningsöversikten skildrar kopplingen mellan integration och mänskliga rättigheter. Detta för att se hur förståelsen av integration kan påverka bilden av mänskliga rättigheter. Forskningsöversiktens första underrubrik presenterar en sammanfattning av artiklarna, medan den andra underrubriken diskuterar de mönster och motsättningar som hittas.

Sökningar efter artiklar gjordes i människorättsliga tidskrifter⁴⁰, samt tidskrifter om integration och etniska minoriteter,⁴¹ under tidsspannet 2015–2020. Sökorden som användes för att hitta artiklarna var: *human, rights, human rights, fundamental, fundamental rights, integration, segregation*. Några artiklar har även hittats genom fotnoter och är därför publicerade tidigare än 2015. De artiklar som forskningsöversikten utgår från är de som tydligast berör relationen mellan mänskliga rättigheter och integration, samt skildrar diverse ståndpunkter gällande integration.⁴² I forskningsöversikten används de termer

---

⁴⁰ Journal of Human Rights Practice; Human Rights Quarterly; International Journal of Human Rights; Journal of Human Rights; Journal of Human Rights and Social Work; Nordic Journal of Human Rights; Netherland Quarterly of Human Rights.

⁴¹ International Journal of Refugee Law; Comparative Migration Studies; Administration; Journal of Refugee Studies; Journal of Ethnic and Migration Studies; Journal of International Migration and Integration; European Journal of Migration and Law.

⁴² Ager, A., & Strang, A., Understanding Integration: A Conceptual Framework, *Journal of Refugee studies*, Vol. 21(2), 2008, 166–191.; Borevi, Jensen & Mouritsen, 2017.; Böcker, A. & Strik, T., Language and Knowledge Tests for Permanent Residence Rights: Help or Hindrance for Integration? *European Journal of Migration and Law*, Vol. 13, 2011, 157–184. Coughlan, R., Stam, K., & Kingston, L. N., Struggling to start over: human rights challenges for Somali Bantu refugees in the Unites States, *International Journal of Human rights*, Vol. 20(1), 2016, 123–137.; Goodman, 2010.; Grip, L., Knocking on the Doors of Integration: Swedish Integration Policy and the Production of a National Space, *Journal of International Migration & Integration*, Vol. 21(3), 2020, 861-877.; Groenendijk, K., Pre-departure Integration Strategies in the European Union: Integration or Immigration Policy? *European Journal of Migration and Law*, 2011, Vol. 13(1), 1–30.; Jensen K. K., Mouritsen, P., Bech, C. E., Olsen, V. T., Roadblocks to citizenship: selection effects of restrictive naturalisation rules. *Journal of Ethnic and Integration Studies*, 2019, 1–19.; Koopmans, 2010.; Murphy, C., Caulfield, L., & Gilmartin, M., Developing immigrant integration policy in the Irish public sector: an international human rights and public sector duty approach, *Administration*, Vol. 67(4), 2019b, 27–45; Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a.; Neureiter, M., Evaluating the effects of immigrant integration policies in Western Europe using a differences-in-difference approach, *Journal of Ethic and Migrations Studies*, Vol. 45(15), 2019, 2779–2800.

som studierna använder, migranter/immigranter/flyktingar/minoriteter/invandrare etcetera. Forskningsöversikten talar i stora drag om integrationspolitik, men jag har valt att använda migrationspolitik och integrationspolitik nästintill synonymt i uppsatsen då ändringar i Sveriges migrationspolitik till stor del grundar sig i en förståelse av att Sverige har problem med integration.

2.1 Kopplingen mellan integration och mänskliga rättigheter

Ager och Strang lyfter i *Understanding integration; a conceptual framework* hur det inte finns någon vedertagen definition av integration, utan att begreppet används med olika betydelser.⁴³ Utifrån granskning av begreppet integration i litteratur och fältarbete i miljöer för bosättning av flyktingar i Storbritannien, presenterar artikeln fyra normativa uppfattningar av vad som anses vara framgångsrik integration. Den första uppfattningen ser att framgångsrik integration innebär att en har tillgång till sysselsättning, bostad, utbildning och hälsa. Denna uppfattning återspeglas ofta i policydokument.⁴⁴ Den andra förekommande uppfattningen ser att framgångsrik integration är när flyktingar har vissa rättigheter infriade, men detta område är omstritt då det finns olika uppfattningar kring vilka rättigheter flyktingar bör ha och vilka korrelerande skyldigheter staten faktiskt har för att infria dessa.⁴⁵ Den tredje normativa uppfattningen ser framgångsrik integration som när social gemenskap och tillhörighet sker i integrationsprocessen, där det sker en ömsesidig anpassning från flyktingar och från andra medlemmar i samhället. Integration bör ses som en tvåvägsprocess, men att ta bort barriärer för att underlätta integration är statens roll.⁴⁶ Den fjärde uppfattningen är att för att framgångsrik integration ska kunna uppnås är det viktigt med språklig och kulturell kompetens.⁴⁷

---

⁴³ Ager & Strang, 2008, s. 167.

⁴⁴ Ager & Strang, 2008, s. 169–173.

⁴⁵ Ager & Strang, 2008, s. 173–177.

⁴⁶ Ager & Strang, 2008, s. 177–182.

⁴⁷ Ager & Strang, 2008, s. 182–183.

Borevi, Jensen och Mouritsen belyser i *The civic turn of immigrant integration policies in the Scandinavian welfare states* att det skett ett skifte i synen på integration i Skandinavien, vilket återspeglas i integrationsstrategier, politik och offentliga diskurser.⁴⁸ Skiftet har skett från en rättighetsbaserad integrationsidé till en skyldighetsbaserad integrationsidé. Denna nya integrationsidé, som kallas för *civic integration*, har som grundprincip att integrationskrav som språk- och samhällskunskaper ställs på immigranter i utbyte av att de får åtnjuta vissa rättigheter.⁴⁹ Motivet med den villkorade integrationen är tvetydligt, då somliga ser integrationskraven som ett incitament för immigranter att förvärva vissa kapaciteter, kunskaper och värderingar för att bättre integreras och delta i mottagarlandet och således få tillgång till fler rättigheter och tjänster. Andra ser att integrationskraven verkar som en screeningmekanism för att hålla borta immigranter som inte är lika ”välintegrerade”.⁵⁰ Artikeln betonar att lagstiftningsmässigt har Sverige inte tagit del i skiftet till en villkorad integration än, men att det finns tecken på skiftet i den offentliga diskursen.⁵¹

Att det skett ett skifte i hur stater ser på integration bekräftar Böcker och Strik i *Language and knowledge tests for permanent residence rights: help or hindrance for integration?*⁵² Böcker och Strik skildrar att fler och fler EU-medlemsstater ställer språk- och samhällskunskapskrav på tredjelandsmedborgare för beviljande av permanent uppehållstillstånd. Kraven går emot uppfattningen om att en säker status, som permanent uppehållstillstånd, underlättar integrationsprocessen. Införande av integrationskrav innebär att migranter ska ”förtjäna” sin rätt till permanent uppehållstillstånd genom att visa sin vilja och förmåga att integreras, vilket förflyttar ansvaret för integrationen från staten. Samtidigt exkluderas migranter som inte uppnår kraven från ett säkert uppehållstillstånd och rättigheterna som är knutna till det såsom sociala förmåner och rätten till familjeåterförening.⁵³ Artikeln analyserar delvis anledningarna till införandet av integrationskrav i sju EU-medlemsstater och dess förenlighet med EU-rätt och mänskliga rättigheter. Staters uttalade anledning till införandet av kraven var för att främja migranternas integration och ofta introducerades kraven i en verklig eller upplevd ”integrationskris”, där införande av tester ses som ett

---

⁴⁸ Borevi, Jensen & Mouritsen, 2017, s. 1.

⁴⁹ Borevi, Jensen & Mouritsen, 2017, s. 3.

⁵⁰ Borevi, Jensen & Mouritsen, 2017, s. 10.

⁵¹ Borevi, Jensen & Mouritsen, 2017, s. 2.

⁵² Böcker & Strik, 2011.

⁵³ Böcker & Strik, 2011, s. 157–159.

svar på en offentlig debatt om misslyckad integration i landet.⁵⁴ En mer underliggande anledning till införandet av kraven är för att begränsa permanent uppehållstillstånd till ”välintegrerade” migranter.⁵⁵

Likt ovanstående diskuterar Goodman i *Integration requirements for integration's sake? Identifying, categorising and comparing civic integration policies* att villkorad integration vuxit fram som en ny strategi i Europa.⁵⁶ Goodman förklarar att ansvaret för integration inom denna integrationsstrategi läggs på individen i stället för på staten. Goodman utvecklar ett ”civic integration index” (CIVIX), som syftar till att mäta hur och varför nya integrationskrav tar plats i medborgarskaps- och integrationspolitik.⁵⁷ Goodman kommer fram till att integrationskraven kan ses på olika sätt; antingen kan nya krav för medborgarskap ses som ett sätt att stärka bandet mellan nya och gamla medborgare och även uppmuntra medborgarskap, eller så kan kraven ses som att de fyller strategiska mål för att begränsa och kontrollera inflödet och bosättningen av migranter.⁵⁸

Murphy, Gilmartin och Caulfield lyfter i *Building and applying a human rights based model for migrant integration policy* att för att nationell integrationspolitik ska vara förenlig med internationell människorätt ska den verka för att säkerställa lika tillgång till rättigheter för migranter.⁵⁹ Författarna motsätter sig att integration är en individuell skyldighet hos migranter där rättigheter infrias vid uppfyllda krav.⁶⁰ Vidare kritiserar hur nationell integrationspolitik och dess strategier ofta misslyckas med att säkerställa migranters rättigheter och artikeln utvecklar därför en människorättsbaserad integrationsmodell, vars syfte är att definiera vad integration innebär utifrån ett människorättsperspektiv.⁶¹ Den människorättsbaserade integrationsmodellen betonar att politik ska utgå från migranters rättigheter så som stiftade i internationell människorätt, vilket innebär att stater är juridiskt skyldiga att förse alla statens invånare, inklusive icke-medborgare, med mänskliga rättigheter genom att införa effektiva politiska åtgärder för

---

⁵⁴ Böcker & Strik, 2011, s. 165–166.

⁵⁵ Böcker & Strik, 2011, s. 167.

⁵⁶ Goodman, 2010, s. 754.

⁵⁷ Goodman, 2010, s. 759-760.

⁵⁸ Goodman, 2010, s. 766-767.

⁵⁹ Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a, s. 449.

⁶⁰ Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a, s. 449-450.

⁶¹ Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a, s. 450.

att underlätta denna process.⁶² Författarna vidareutvecklar integrationsmodellen i en annan artikel som belyser hur människorätt trycker på den offentliga sektorns ansvar och kan ge riktlinjer till hur en integrationspolitik som prioriterar mänskliga rättigheter kan se ut.⁶³ Ytterligare forskare har belyst behovet av stater att införa effektiva åtgärder för att förbättra flyktingars åtnjutande av mänskliga rättigheter, och att stater behöver fokusera på integrationsåtgärder som bättre hjälper flyktingar att realisera sina rättigheter, såsom utvidgning av stödtjänster och skapande av mentorskapsprogram.⁶⁴

Även Groenendijk ifrågasätter integrationstesters förenlighet med mänskliga rättigheter. Groenendijk belyser hur integrationstester kan ses som diskriminerande för vissa migrantgrupper, däribland migranter från vissa länder med generellt lägre utbildningsnivå, kvinnor och lågutbildade.⁶⁵ Andra forskare har visat att språkkrav kan ifrågasättas utifrån ett jämställdhetsperspektiv då det drabbar kvinnor hårdare.⁶⁶ Krav för familjeåterförening menar Groenendijk leder till försvårad integration på grund av den förlängda separationen av familjen. Således menar Groenendijk att en bör vara uppmärksam på vad det primära målet med integrationstester faktiskt är; är det att förbättra integrationsresultaten för alla migranter, eller att begränsa migration genom att endast välja ut ”önskvärda migranter”?⁶⁷

I kontrast till ovanstående forskning, som framför allt skildrar problematiken med integrationskrav och att ansvaret för integration faller på individer, argumenterar sociologen Koopmans för att välfärdsstater som inte ger lika tillgång till rättigheter till immigranter har positiva effekter på socioekonomisk integration och jämlikhet då det ger immigranter större incitament att integrera sig. I artikeln *Trade-offs between equality and difference: Immigrant integration, multiculturalism and the welfare state in cross-national perspective* analyserar Koopmans vad åtta EU-länders olika integrationsstrategier i kombination med nivån av välfärdsstatsingripande får för den socioekonomiska integrationen av immigranter. Koopmans hävdar att tillgång till lika rättigheter, stor acceptans för kulturella skillnader och obegränsad tillgång till välfärdsstatens tjänster

---

⁶² Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a, s. 449-450.

⁶³ Murphy, Caulfield, & Gilmartin, 2019b, s. 36.

⁶⁴ Coughlan, Stam & Kingston, 2016, s. 135.

⁶⁵ Groenendijk, 2011, s. 20.

⁶⁶ Jensen Mouritsen, Bech, Olsen, 2019.

⁶⁷ Groenendijk, 2011, s. 27.

leder till negativa effekter för immigranternas integration då det gör immigranter till passiva välfärdsklienter med få incitament för att integrera sig i samhället.⁶⁸ Detta menar Koopmans producerar låga nivåer av arbetsmarknadsdeltagande, höga nivåer av segregering och stark överrepresentation av immigranter i brottslighet. I kontrast skildrar Koopmans att ifall stater inte ger välfärdsförmåner till immigranter så ger det starka incitament för att investera i att förbättra sina egna arbetsmarknadschanser genom språkinläring och utbildning, vilket kommer leda till bättre socioekonomisk integration.⁶⁹ Sverige har bland annat kombinerat multikulturella strategier med en närvarande välfärdsstat, vilket studien visar ger relativt dåliga socioekonomiska integrationsresultat, medan länder som har mer restriktiva integrationsstrategier med en magrare välfärdsstat uppnår bättre integrationsresultat.⁷⁰ Även Neureiter hävdar, utifrån analys av immigranternas svar på ”European social survey” mellan åren 2002-2015 i 15 EU-medlemsstater, att integrationskrav som språk- och samhällskunskapskrav kan ha positiv påverkan på migranternas nivå av ekonomisk integration, men inte på deras sociala eller politiska integration.⁷¹

Grip diskuterar i *Knocking on the doors of integration: Swedish integration policy and the production of a national space* hur integration är ett politiskt projekt som producerar ”det svenska utrymmet”.⁷² Detta ”svenska utrymme” skapas genom att likheter och skillnader har satts som kärnan i integrationspolitiken, där integration blir en handling för att komma in i det svenska utrymmet. Uppdelningen av ”svenskar och immigranter” spelar en stor del i skapandet av integration. Grip belyser exempelvis att när ojämställdhet mellan immigranter diskuteras kopplas det sällan till den ojämställdhet som redan existerar i Sverige. I stället sätts stereotypiska föreställningar om immigratorkvinnor och män i relation till föreställningen om Sverige som jämställt. Detta stärker bilden av ”immigranter” som icke-jämställda och ”svenskar” som jämställda.⁷³ Grip skildrar integration som ett sätt att komma in i ”det svenska utrymmet”, och att integreras är som

---

⁶⁸ Koopmans, 2010, s. 2, 22.

⁶⁹ Koopmans, 2010, s. 8-9.

⁷⁰ Koopmans, 2010, s. 8-9.

⁷¹ Neureiter, 2019, s. 2779.

⁷² Grip, 2020, s. 869-870.

⁷³ Grip, 2020, s. 869-870.

att få tillgång till ett rum ifall du har rätt nycklar. Där nycklarna består av förvärvade språkkunskaper, anställning och anpassning till ”svenska värderingar”.⁷⁴

Slutligen har en masteruppsats gjort en kritisk granskning av svensk integrationsstrategi på statliga skrivelser från 2008–2016 utifrån ett etiskt människorättsperspektiv. Masteruppsatsen undersöker hur väl den svenska strategin tillgodoser och skyddar flyktingars mänskliga rättigheter. Resultatet visar att svenska strategin utgår från flyktingars lika rätt till rättigheter som medborgare, men att detta inte tar sig uttryck i praktiken. Således bedöms strategin vara oförenlig med en etisk förståelse av mänskliga rättigheter.⁷⁵

2.2 Diskussion av forskningsöversikt

Forskningsöversikten synliggör framför allt två motsättande förståelser av kopplingen mellan integration och mänskliga rättigheter, även om några artiklar positionerar sig däremellan. Den ena sidan ser integration som ett verktyg för att se till att personer integrerar sig och därefter får sina rättigheter infriade. Flera av artiklarna påpekar att denna typ av skyldighetsbaserade integrationsidé är alltmer framträdande i EU,⁷⁶ och två artiklar poängterade att denna integrationsidé är bättre för (socio)ekonomisk integration.⁷⁷ Borevi, Jensen och Mouritsen lyfter hur integrationskrav motiveras utifrån att de verkar som incitament för immigranter att förvärva vissa kunskaper/värderingar som är önskvärda för staten i utbyte mot tillgång till rättigheter eller annan rättslig status.⁷⁸ Denna villkorade integrationsidé där migranter först ska uppnå krav för att få tillgång till rättigheter utgör en paradox då migranter enligt internationell människorätt redan ska ha dessa rättigheter. Grip förklarar hur integration blir en handling för att komma in i ”det svenska utrymmet”.⁷⁹ Denna integrationsidé lägger över ansvaret på individuella migranter.

---

⁷⁴ Grip, 2020, s. 870–872.

⁷⁵ Parmlind, C., *Integration: en fråga om mänskliga rättigheter? En kritisk studie av Sveriges integrationsstrategi från ett etiskt människorättsperspektiv*, Uppsala universitet, 2020.

⁷⁶ Goodman, 2010.; Borevi, Jensen, & Mouritsen, 2017.; Böcker & Strik, 2011.

⁷⁷ Koopmans, 2010.; Neureiter, 2019.

⁷⁸ Borevi, Jensen, & Mouritsen, 2017.

⁷⁹ Grip, 2020.

Koopmans argument, att välfärdsstater som inte ger lika tillgång till rättigheter har positiva effekter på den socioekonomiska jämlikheten då immigranter ges större incitament att integrera sig, förflyttar även ansvaret från staten.⁸⁰

Den andra framträdande förståelsen av kopplingen mellan integration och mänskliga rättigheter är att integration och integrationsåtgärder ses som ett sätt för staten att realisera migranternas rättigheter.⁸¹ Här ses rättigheter som garanterade, där ansvaret för att infria rättigheter ligger på staten. Integration *borde*, enligt artiklarna med denna förståelse, verka för att infria migranternas rättigheter, exempelvis genom att införa effektiva politiska åtgärder för att underlätta processen.⁸² Murphy, Caulfield och Gilmartin belyser att det är problematiskt ifall integration fungerar som ett verktyg för att villkora rättigheter eftersom då riskeras hela konceptet av mänskliga rättigheter, som det förstås i folkrätt, att undermineras. De artiklar som diskuterar hur integration borde fungera, med undantag för Koopmans artikel, belyser att integration ska ta avstamp i internationella människorättsdokument, vilka erkänner att rättigheter är universella. Således ska ansvaret för migranternas rättighetsinfriande falla på staten. Ifall integrationsåtgärder medför att rättigheter blir villkorade, då är hela konceptet av integration en problematisk idé.

Det är utifrån vad forskningsöversikten skildrar som intresset för uppsatsämnet väcktes. Ifall det finns en ökande tendens inom EU att integration går från en rättighetsbaserad till skyldighetsbaserad idé, är det således intressant att undersöka var Sverige numera står efter införandet av de mer restriktiva lagarna i migrationspolitiken eftersom tidigare forskning inte undersökt Sverige mot bakgrund av den restriktivare migrationspolitiken. I ljuset av detta kommer de nya lagförslagen i utlänningslagen som framförs i betänkandet (SOU 2020:54) ifrågasättas utifrån ett kritiskt människorättsperspektiv. Uppsatsen driver en tes som utgår från forskningsöversikten, och det är att Sverige med de nya lagförslagen använder integration för att begränsa migranternas mänskliga rättigheter. Uppsatsen kommer därtill skildra vilken förståelse av integration och rättigheter som uppvisas utifrån betänkandet som lade fram de mer restriktiva lagförslagen till utlänningslagen.

---

⁸⁰ Koopmans, 2010.

⁸¹ Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a.

⁸² Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a.

3 Teori och metod

Följande kapitel presenterar studiens teoretiska ramverk, vilket utgår från Alexandra Xanthakis kritiska människorättsperspektiv som belyser problemområden där integration används som ett politiskt verktyg för att begränsa migranternas rättigheter. Därefter presenteras den valda metoden, vilket är en kvalitativ innehållsanalys. Slutligen presenteras teorins och metodens tillämpning och studiens tillvägagångssätt.

3.1 Integration som politiskt verktyg

Uppsatsen kommer använda sig av juridikprofessorn Alexandra Xanthakis kritiska människorättsperspektiv som ifrågasätter integrationens förenlighet med mänskliga rättigheter.⁸³ I *Against integration, for human rights* motsätter sig Xanthaki idén att integration bidrar till att realisera mänskliga rättigheter, främja social gemenskap och inkludering. I stället menar Xanthaki att integration används för att försvaga det skydd som migranter har under internationell människorätt och underminera de juridiska skyldigheter stater har att infria migranternas rättigheter.⁸⁴

Genom att undersöka internationella institutioners⁸⁵ referenser till integration under det senaste årtiondet lyfter Xanthaki att dessa institutioner använder integration som ett positivt begrepp som främjar social inkludering, mänskliga rättigheter och avskaffande av diskriminering.⁸⁶ Xanthaki motsätter sig dock den positiva synen som dominerar debatten, och tydliggör hur stater i praktiken använder integration tvärtom.⁸⁷ Xanthaki menar att när stater i praktiken hänvisar till integration så handlar det sällan om staters skyldighet

---

⁸³ Xanthaki, 2016.

⁸⁴ Xanthaki, 2016, s. 817.

⁸⁵ EU, Europarådet, FN, ECOSOC och OSSE.

⁸⁶ Xanthaki, 2016, s. 817–819.

⁸⁷ Xanthaki, 2016, s. 820–821.

att erkänna och tillgodose rättigheter, utan om migranternas skyldighet att anpassa sig till ”nationella värden”.⁸⁸

Xanthaki identifierar fem problemområden där stater använder integration för att begränsa och urvattna mänskliga rättigheter:

1. Integration används som argument för assimileringstrategi
2. Integration framställs som ett ensidigt ansvar
3. Integration används som hinder för naturalisering av migranter
4. Integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet
5. Integration används för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden⁸⁹

3.1.1 Integration används som argument för assimileringstrategier

Det första problemområdet Xanthaki identifierar är när integration används som ett verktyg för att främja och implementera assimileringstrategier.⁹⁰ Detta kan ta sig uttryck när stater fokuserar på att sprida nationella språket och nationell utbildning och menar att det är detta som kommer leda till att migranter mer aktivt kommer delta i det sociala och politiska livet. Stater behöver inte nödvändigtvis tala om assimilering, utan snarare tar det sig uttryck genom att stater talar om att främja statens identitet eller betonar att det är bra för integrationen att statliga värden respekteras. Stater inför policys och regler som försiktigt assimilerar både nya och gamla migranter i ljuset av integration.⁹¹ Xanthaki betonar att i praktiken riskerar migranternas värderingar bara vara respekterade ifall anpassade till staters principer, vilket är problematiskt då assimilering är en regel som är förbjuden i flera internationella bestämmelser eftersom det kränker rätt till kultur.⁹²

---

⁸⁸ Xanthaki, 2016, s. 820-821.

⁸⁹ Xanthaki, 2016, s. 817-818.

⁹⁰ Xanthaki, 2016, s. 821.

⁹¹ Xanthaki, 2016, s. 821-822.

⁹² Artikel 15 i ICESCR.

Som teoretisk ram kommer detta problemområde användas för att undersöka huruvida betänkandet försöker använda integration som argument för att främja assimileringstrategier.

3.1.2 Integration framställs som ett ensidigt ansvar

Det andra problemområdet Xanthaki identifierar är när integration framställs som ett ensidigt ansvar hos individuella migranter, i stället för att fokus ligger på statens skyldigheter att infria migranternas rättigheter och tillgodose socioekonomiska insatser som underlättar migranternas integration. Xanthaki belyser att en restriktiv förståelse av statens skyldigheter för att realisera migranternas rättigheter underminerar mänskliga rättigheter.⁹³ Örflyttningen av ansvar kan ta sig uttryck genom att statliga dokument uttryckligen säger detta, eller på mer subtila sätt. Exempelvis genom att ett statligt dokument implicerar att ansvaret för integration ligger på migranter, eller att rättigheter blir starkt länkade till skyldigheter genom att en kontrollerar huruvida migranter integrerats på arbetsmarknaden och dess språkfärdigheter. Samtidigt som de skyldigheter som läggs på staten främst är negativa skyldigheter, det vill säga att inga positiva åtgärder införs, vilket är problematiskt då statens skyldigheter sträcker sig betydligt längre.⁹⁴ Genom denna örflyttning av ansvar blir integration en enkelriktad process där statens ansvar för att infria migranternas rättigheter inte sträcker sig särskilt långt.⁹⁵

Som teoretisk ram kommer detta problemområde användas för att undersöka huruvida betänkandet framställer integration som ett ensidigt ansvar hos migranter eller ifall det ses som statens skyldigheter.

3.1.3 Integration som ett hinder för naturalisering av migranter

Det tredje problemområdet Xanthaki identifierar är när integration används som ett hinder för migranternas naturalisering. Xanthaki menar att under dimridån av integration införs

---

⁹³ Xanthaki, 2016, s. 823–826.

⁹⁴ FN-konventionen för skydd av migrantarbetare och deras familjers rättigheter. Artikel 45 i FN-konventionen för skydd av migrantarbetare och deras familjers rättigheter. Artikel 15 i ICESCR generell kommentar 21.

⁹⁵ Xanthaki, 2016, s. 823–834.

krav för att motverka och begränsa migranternas beviljande av uppehållstillstånd och medborgarskap.⁹⁶ Genom införandet av exempelvis försörjningskrav fungerar detta som ett verktyg för att begränsa tillträde för migranter och begränsa deras rätt till familjeåterförening. Integrationskrav formuleras som en förutsättning för migranternas inresa eller naturalisering i stället för att staten inför åtgärder för att stödja integrering vid ankomst. När stater länkar rättigheter till skyldigheter innebär detta i praktiken att integration inte blir ett verktyg för social inkludering och social gemenskap som påstått, utan i stället försvagar det migranternas rättigheter.⁹⁷

Som teoretisk ram kommer detta problemområde användas för att undersöka huruvida betänkandet använder integration och integrationskrav som ett hinder för migranternas naturalisering. I uppsatsen vidgas innebörden av naturalisering till att inkludera förvärv av uppehållstillstånd.

3.1.4 Integration som ett sätt att förneka verklig jämlikhet

Det fjärde problemområdet Xanthaki identifierar är när integration används som argument för att förneka verklig jämlikhet. När staten använder principen om likabehandling som argument för att inte vidta positiva åtgärder för att säkerställa migranternas rättigheter undermineras människorättsstandards då rätten att inte bli diskriminerad sträcker sig längre än ett negativt skydd.⁹⁸ Xanthaki menar att statlig neutralitet och förnekandet av staters positiva skyldigheter blir problematiskt då migranter inte har samma förutsättningar och möjligheter i samhället som majoriteten. För att förändra detta krävs införande av positiva åtgärder, och ifall positiva åtgärder inte införs menar Xanthaki att stater inte applicerar människorättsinstitutioners intention med integration.⁹⁹

Som teoretisk ram kommer detta problemområde användas för att undersöka hur betänkandet använder integration som ett sätt att förneka verklig jämlikhet och ifall staten främst betonar sina negativa skyldigheter på bekostnad av införandet av positiva åtgärder.

---

⁹⁶ Xanthaki, 2016, s. 826–827.

⁹⁷ Xanthaki, 2016, s. 827.

⁹⁸ Xanthaki, 2016, s. 828.

⁹⁹ Xanthaki, 2016, s. 829.

3.1.5 Integration för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden

Det femte och sista problemområdet Xanthaki identifierar är när integration används som verktyg för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden. Detta kan ta sig uttryck genom diskurser som upprätthåller bilden av européer som representanter för mänskliga rättigheter medan andra kulturer framställs som förlegade. Detta riskerar att begränsa migranters kultur, samtidigt som bilden av européer som moraliskt överlägsna upprätthålls.¹⁰⁰ När mänskliga rättigheter framställs som europeiska värderingar undermineras respekten för andra kulturer samtidigt som negativa stereotyper upprätthålls. Integration ska inte vara ett sätt där skadliga stereotyper reproduceras eller kulturella rättigheter försvagas.¹⁰¹ Retoriken om moralisk överlägsenhet används ofta när det kommer till ojämlikhet mellan könen, där migrantkvinnor framställs som offer för sin kultur och att det därför ligger i deras intresse att anpassa sig till ”västerländska värderingar” genom att integrera sig i det europeiska samhället. Brott mot mänskliga rättigheter ska inte ignoreras i namnet av kultur, men samtidigt menar Xanthaki att integration riskeras att användas som verktyg för att begränsa kulturella praktiker genom att de målas upp som skadliga för kvinnor.¹⁰²

Som teoretisk ram kommer detta problemområde användas för att undersöka huruvida betänkandet använder integration som verktyg för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden.

Kritik som kan riktas mot teorin är att den kommer vinkla uppsatsen eftersom den utgår från specifika problemområden. Jag anser dock att det verkar till uppsatsens fördel eftersom den ämnar driva en tes och granska hur integration används i betänkandet i relation till rättigheter och hur integration används för att begränsa dessa, vilket denna teori kommer kunna klargöra. Andra överväganden av teorival gjordes, exempelvis Seyla Benhabib's teori som bland annat hävdar att det är staters egenintresse som avgör ifall de infriar

---

¹⁰⁰ Xanthaki, 2016, s. 829-831.

¹⁰¹ Xanthaki, 2016, s. 831.

¹⁰² Xanthaki, 2016, s. 830.

migranternas rättigheter eller inte.¹⁰³ Slutligen avgränsades uppsatsen till enbart Xanthakis teori för den ansågs tillräcklig för att kunna besvara frågeställningarna.

3.2 Metod

3.2.1 Kvalitativ innehållsanalys

Uppsatsen kommer använda en kvalitativ innehållsanalys. Det finns både kvalitativ och kvantitativ innehållsanalys, men då kvantitativ innehållsanalys syftar till att räkna förekomster eller mäta något i texten ansågs det inte vara rätt val av metod för uppsatsens syfte. Den kvalitativa innehållsanalysen syftar däremot att systematiskt beskriva innebörden av ett större textinnehåll genom att kategorisera delar av materialet med hjälp av bestämda analysverktyg,¹⁰⁴ vilket mer går i linje för uppsatsens mål. Boréus och Kohl betonar i *Textens makt och mening* att innehållsanalysens styrka är att kunna skapa en överblick och finna mönster i ett större material.¹⁰⁵ Primärmaterialet, *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU2020:54) är 684 sidor och anses vara ett större material. I likhet påtalar Esaiasson et al. i *Metodpraktikan* att en kvalitativ innehållsanalys lämpar sig för att identifiera det väsentliga innehållet av ett material, och att med hjälp av analysverktyg kunna hitta saker som är dolda under ytan.¹⁰⁶ Således anses denna metod lämplig då uppsatsen kommer undersöka vilken förståelse av integration SOU 2020:54 förmedlar i relation till rättigheter och huruvida integration används för att begränsa dessa, med hjälp av analysfrågor.

Fortsättningsvis belyser Boréus och Kohl att innehållsanalys är en välfungerande metod för att systematiskt kategorisera för en bred, snarare än djup, förståelse av ett textinnehåll.¹⁰⁷ I denna uppsats kommer jag inte att analysera vilken underliggande föreställning av skyddsbehövande eller av integration som avspeglas i texten, utan i stället kommer

---

¹⁰³ Benhabib, S., Transformations of Citizenship: The Case of Contemporary Europe, *Government and Opposition*, Vol. 37(4), 2002, 439–465.

¹⁰⁴ Boréus & Kohl, 2018, s. 49–52.

¹⁰⁵ Boréus & Kohl, 2018, s. 84.

¹⁰⁶ Esaiasson, et al., 2017, s. 211–212.

¹⁰⁷ Boréus & Kohl, 2018, s. 49.

fokus falla på ifall de identifierade problemområdena återfinns i texten, vilket kan påstås vara den bredare förståelse av texten i stället för den djupare. Skulle uppsatsens syfte vara att förstå den underliggande och djupare förståelsen av användandet av integration skulle en diskursanalys vara mer lämpad.

Boréus och Kohl förklarar att i en innehållsanalys väljs materialet utifrån ett forskningsproblem och därefter konstrueras ett analysinstrument som anger vad som ska noteras i materialet. Efter materialet bearbetats sammanställs resultatet och relateras till frågeställningen, som kan vara relaterad till analysinstrumentet.¹⁰⁸ Liknande lyfter Esaiasson et al. hur forskningsuppgiften blir att lyfta fram väsentliga aspekter av innehållet exempelvis genom att ha forskningsfrågor som syftar till att klargöra innehållet.¹⁰⁹ Vidare kan en innehållsanalys ha en övergripande problemställning, och för att kunna söka efter svaret är det nödvändigt att konkretisera den allmänna problemställningen till ett antal preciserade frågor som ska ställas till textmaterialet och där svaret på dessa preciserade frågor också utgör lösningen till forskningsproblemet. En kvalitativ innehållsanalys kan ses som att forskaren berättar en historia med hjälp av texten och sina analytiska verktyg.¹¹⁰

Utifrån forskningsproblemet och tesen, att Sverige med de nya lagförslagen använder integration för att begränsa migranternas rättigheter, har ett teoretiskt ramverk som identifierar fem problemområden valts där detta kan uppdagas. Analysfrågorna, som kommer utgå från det teoretiska ramverket, används för att konkretisera frågeställningarna och verka som analysinstrument vid innehållsanalysen sant kommer ange vad det är som ska noteras i primärmaterialet SOU 2020:54. Således anses metoden fungera tillsammans med de analysfrågor som utkristalliseras i avsnittet nedan. Innehållsanalysen är alltså primärt induktiv då jag kommer utgå från förutbestämda analysfrågor.

Kritik mot innehållsanalys är att den huvudsakligen betonar det uttryckliga textinnehållet på bekostnad av det underförstådda, samt att de förutbestämda analysfrågorna gör att texter inte tillåts tala för sig själv, utan i stället noteras kanske enbart sådant som en på förhand bestämt sig för att undersöka.¹¹¹ Detta är värt att lyfta, men uppsatsens syfte är inte

---

¹⁰⁸ Boréus & Kohl, 2018, s. 55–59.

¹⁰⁹ Esaiasson, et al., 2017, s. 213.

¹¹⁰ Esaiasson, et al., 2017, s. 216.

¹¹¹ Boréus & Kohl, 2018, s. 79–80.

att ta reda på det outtalade utan att undersöka hur integration förmedlas och används i materialet. Jag utgår alltså redan från en tes som byggts utifrån forskningsöversikten. Därför anser jag det fungerar att använda denna metod och samtidigt undgå kritiken, då det inte är uppsatsens syfte att låta texten tala för sig själv, utan som Esaiasson et al. lyfter, att med hjälp av texten och analytiska verktyg berätta en historia.

3.3 Teorins och metodens tillämpning

Xanthakis kritiska människorättsperspektiv kommer användas för att undersöka uppsatsens tes. Xanthaki lyfter att genom de identifierade problemområdena tillämpar stater en dimridå för att underminera skyldigheter de åtagit sig för att infria migranternas rättigheter. Eftersom uppsatsens syfte är att genom en kvalitativ innehållsanalys av *En långsiktig hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54) granska vad för förståelse av integration som förmedlas i relation till rättigheter och huruvida integration används som ett verktyg för att begränsa dessa, anses denna teori vara gynnsam för ändamålet.

Utifrån det teoretiska ramverket har jag formulerat fem analysfrågor som kommer ställas till materialet:

1. Hur används integration som argument för att främja assimileringstrategier?
2. Hur porträtteras integration som ett ensidigt ansvar?
3. Hur används integrationskrav för att begränsa naturalisering av migranter?
4. Hur används integration som ett sätt att förneka verklig jämlikhet?
5. Hur används integration som för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värderingar?

Analysfrågorna kommer verka som analysverktyg vid den kvalitativa innehållsanalysen för att hjälpa besvara frågeställningarna. Xanthaki undersöker själv inte staters migrationspolitik, utan andra statliga dokument som antidiskrimineringspolicys och integrationspolicys. Dock anses det relevant att undersöka migrationspolitik med hjälp av samma ramverk eftersom grunden till förändringar i migrationspolitiken kan bottna i verkliga

eller upplevda ”integrationsproblem”. Xanthaki diskuterar både minoriteter och migranter men denna studie fokuserar enbart på migranter, då betänkandet främst tar ställning till frågor som berör internationellt skyddsbehövande.

I betänkandet kallas inte de krav som föreslås för integrationskrav, men det är ändå så att när kommittén pratar om att vara integrerad så är det att ha bostad, arbete/försörjning, samt språk- och samhällskunskap. Således påstår jag att dessa försörjningskrav, kunskapskrav, språkrav och bostadskrav som ställs på migranter mycket riktigt kan sägas vara integrationskrav. Utrymme för andra tolkningar i primärmaterialet kommer inte vara stort då syftet är att undersöka tesen, men ifall ett problemområde inte återfinns eller motsättningar till dessa hittas kommer detta lyftas för att visa att tesen då delvis kan ifrågasättas och modifieras.

3.3.1 Studiens tillvägagångssätt

I enlighet med metodböckernas råd genomlästes först primärmaterialet översiktligt för att bilda en uppfattning om dess innehåll och därefter valdes en teori som ansågs vara ett gynnsamt verktyg för att kunna besvara syftet och frågeställningarna. Analysfrågorna, som presenterades i ovanstående avsnitt, användes sedan för att djupdyka och avgränsa primärmaterialet. Med hjälp av analysfrågor som verktyg gjorde jag en mer noggrann läsning och förde anteckningar på de centrala delarna, vilket framför allt var de delar lagförslagen presenteras och där kommittén motiverar sina ställningstagande (kapitel 4, 6–9 och 15). Övriga kapitel analyseras inte lika djupgående eftersom dessa inte besvarade analysfrågorna i lika stor utsträckning. Den kvalitativa innehållsanalysen tog alltså hjälp utav de utkristalliserade analysfrågorna för att avgränsa textinnehållet och välja ut de relevanta delarna. De relevanta delarna illustrerades i analysen med bland annat citat och därefter analyserades dessa med hjälp av Xanthakis kritiska människorättsperspektiv.

4 Undersökning och analys

Följande kapitel analyserar *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54) utifrån en kvalitativ innehållsanalys och Xanthakis kritiska människorättsperspektiv. Genomgående i analysen har de fem underordnade analysfrågorna ställts till materialet. Kapitlet delas upp i underrubriker, som utgår från betänkandets utvalda lagförslag: tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel, integrationskrav för permanent uppehållstillstånd, och försörjningskrav för anhöriginvandring. Kapitlet avslutas med en sammanfattning.

4.1 Tillfälliga uppehållstillstånd som huvudregel

Ett uppehållstillstånd ska som huvudregel vara tidsbegränsat vid det första beslutstillfället.¹¹²

I praktiken skulle lagförslaget innebära att alla migranter beviljas tillfälliga uppehållstillstånd, förutom kvotflyktingar som ges permanenta uppehållstillstånd. Dessutom ska en ansökan om permanent uppehållstillstånd tidigast kunna göras efter innehavande av tidsbegränsat uppehållstillstånd i tre år och för beviljande ska integrationskrav uppfyllas.¹¹³

Tre problemområden har kunnat identifieras utifrån kommitténs resonering kring lagförslaget om tillfälliga uppehållstillstånd: integration används som hinder för naturalisering av migranter, integration framställs som ensidigt ansvar, och integration används för att förhindra verklig jämställdhet.

4.1.1 Integration används som hinder för naturalisering av migranter

---

¹¹² SOU 2020:54, s. 193.

¹¹³ SOU 2020:54, s. 209.

Utifrån betänkandets utläggning kan en utläsa att naturalisering av migranter (beviljande av permanent uppehållstillstånd) begränsas i namnet av integration genom att införa krav för permanent uppehållstillstånd. Grundtanken som genomsyrar betänkandets lagförslag är att en restriktivare migrationspolitik som är i linje med EU:s miniminivå, med bland annat tillfälligt uppehållstillstånd som huvudregel, ska införas för att minska attraktionskraften för skyddsbehövande att söka sig till Sverige. Detta eftersom forskning visar att möjligheten till permanent uppehållstillstånd vid första beslutstillfället ökar antalet asylsökande,¹¹⁴ och det är enbart Sverige under utlänningslagen och två andra EU-länder som praktiserar detta.¹¹⁵ Samtidigt som kommittén hävdar att integrationen kommer förbättras i svenska samhället:

Det är sammantaget en asylinvandring på ohållbart höga nivåer, sett till Sveriges mottagningskapacitet och integrationsförmåga. För att Sverige ska klara av integrationskrisen är det därför helt centralt att den svenska migrationspolitiken utgår från EU:s minimikrav samtidigt som söktrycket till Sverige minskar.¹¹⁶

Antalet asylsökande skulle exempelvis kunna minska jämfört med det förväntade utfallet om det huvudsakliga budskapet av kommitténs förslag blir att Sverige håller fast vid en restriktiv linje i asyl- och migrationspolitiken, väljer att behålla restriktioner som ursprungligen var tänkta att vara av tillfällig karaktär [tillfälligt uppehållstillstånd] (...) ¹¹⁷

Här används alltså integration som argumentation för införandet av restriktivare lagförslag för att minska antalet migranter till landet och kommitténs syn på en långsiktigt hållbar migrationspolitik kan tolkas som en politik som inte ämnar förbättra integrationen, utan snarare att begränsa antalet asylsökande. Detta kan utifrån Xanthakis teori förstås som att integration i praktiken används som ett hinder för migranternas naturalisering och inte för främjande av integration eller inkludering.

---

¹¹⁴ SOU 2020:54, s. 101, 194.

¹¹⁵ SOU 2020:54, s. 193.

¹¹⁶ SOU 2020:54, s. 517.

¹¹⁷ SOU 2020:54, s. 391. Min egen parentes.

När kommittén motiverar tillfälligt uppehållstillstånd resonerar de med hjälp av integration enligt följande:

En annan fråga är om det ska finnas en borte gräns för hur länge en person ska kunna beviljas tidsbegränsade uppehållstillstånd, dvs. hur länge är det rimligt att en person med skyddsbehov lever i Sverige innan permanent uppehållstillstånd beviljas. Frågan är komplicerad då det är av stor vikt att personer inte ska kunna ”vänta ut” ett permanent uppehållstillstånd och inte göra tillräckliga ansträngningar för att uppfylla de uppställda kraven.¹¹⁸

Kraven de hänvisar till är försörjnings-, språk- och samhällskunskapskrav, med andra ord integrationskrav. Argumentationen implicerar en förståelse av att skyddsbehövande inte ska kunna naturaliseras och få tillgång till rättigheterna knutna till detta utan att göra ”tillräckliga ansträngningar” för att integrera sig. Detta återspeglar hur kommittén använder integration för att rättfärdiga begränsandet av migranternas naturalisering då kommittén uttryckligen skriver ut att det är viktigt att beviljandet av permanent uppehållstillstånd beror på huruvida personen gjort ”tillräckliga ansträngningar” för att integrera sig eller inte. Detta innebär att personer som inte visar på tillräcklig integrationsnivå begränsas från att naturaliseras. Detta bekräftar Xanthakis teori att stater i praktiken inte använder integration för att främja migranternas rättigheter och inkludering, utan snarare för att begränsa migranternas naturalisering genom införande av krav för att uppnå naturalisering.

4.1.2 Integration framställs som ett ensidigt ansvar

Vidare framställs integration som migranternas ensidiga ansvar genom resonemanget att ett permanent uppehållstillstånd ska förtjänas.¹¹⁹ Det permanenta uppehållstillståndet och medföljande rättigheter ses inte som givna, utan något som villkoras av migranternas integrationsnivå. Utifrån Xanthakis kritiska människorättsperspektiv implicerar detta att staten åsidosätter sina skyldigheter för migranternas rättighetsinfriande. Betänkandet uttrycker att ansvaret för integration ligger på migranter, samtidigt som rättigheter blir länkade till

---

¹¹⁸ SOU 2020:54, s. 222–223.

¹¹⁹ Se ovanstående citat.

skyldigheter, genom att tillfälliga uppehållstillstånd är huvudregeln tills integrationskraven är uppfyllda av migranten. Statens skyldigheter att se till att migranter uppfyller kraven diskuteras inte vidare mycket.

Vidare diskuterar kommittén att en ordning med tillfälliga uppehållstillstånd kan försvåra nyanländas etablering.¹²⁰ Lösningen på detta presenteras som följande:

Kommitténs förslag på en ordning med tidsbegränsade uppehållstillstånd och bl.a. försörjningskrav för permanent uppehållstillstånd ska skapa incitament för nyanlända att bl.a. snabbt integrera sig på arbetsmarknaden och skaffa sig egna inkomster. Vid analysen av den föreslagna ordningens möjliga konsekvenser ska dock också beaktas att den ordning med tidsbegränsade tillstånd som infördes genom den tillfälliga lagen har kritiserats för att försvåra nyanländas etablering. Enligt flera rapporter har införandet av tidsbegränsade tillstånd 2016 gjort det svårare för flyktingar att känna trygghet, skaffa sig utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden.¹²¹

Ovan tydliggör kommittén att tidsbegränsade uppehållstillstånd försvårar integrationen, samtidigt som lösningen på detta framställs vara att skapa incitament genom integrationskrav för att migranter snabbt ska integrera sig. Detta innebär att lösningen på den försvårande integrationen som lagförslaget innebär, lägger ansvaret på migranten. Detta är en restriktiv förståelse av statens skyldigheter och dessutom nämns inte deras skyldigheter att infria rätten till just utbildning, sysselsättning eller känna trygghet, som det tillfälliga uppehållstillståndet kommer försvåra för flyktingar att få tillgång till. Detta bekräftar problemområdet att integration framställs som ett ensidigt ansvar. Fokus faller inte på statens skyldigheter, utan framställs enbart sträcka sig till att skapa incitament för migranter att integrera sig genom att villkora tillgången till rättigheter. Denna restriktiva förståelse av statens skyldigheter och ansvar är inte förenlig med en människorättslig förståelse enligt Xanthaki. Detta eftersom både rättighetsinfriandet och ansvaret för integrationen överförs på individnivå.

---

¹²⁰ SOU 2020:54, s. 425.

¹²¹ SOU 2020:54, s. 425.

4.1.3 Integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet

Kommittén presenterar forskning som visar på negativa konsekvenser som uppstår med tidsbegränsade uppehållstillstånd, däribland försämrad integration, psykisk och fysisk ohälsa, osäkerhet, sämre sjukvård, stress, oro, och sömnsvårigheter.¹²² Samtliga kan ses som argument för att införa permanent uppehållstillstånd. Trots detta motiveras tillfälliga uppehållstillstånd på följande vis:

Risken att tidsbegränsade uppehållstillstånd får negativa hälsoeffekter kvarstår men kommittén föreslår att det ska vara möjligt för skyddsbehövande personer att få permanenta uppehållstillstånd (tidigast efter cirka tre år med tidsbegränsade tillstånd) om vissa krav uppfylls.¹²³

Rätten till hälsa begränsas alltså för migranter i åtminstone tre år. Efter tre år, ifall integrationskrav uppfylls, kan en få permanent uppehållstillstånd beviljat och därigenom rättigheterna knutna till dessa.

(...) kommittén anser att behovet av att den svenska regleringen stämmer överens med övriga nordiska länder och EU väger tyngre än de argument som finns för att behålla systemet med permanenta uppehållstillstånd som huvudregel vid det första beslutstillfället.¹²⁴

Permanent uppehållstillstånd är bättre för migranternas hälsa och integration, och att ha detta som lagförslag hade således kunnat anses vara en positiv åtgärd för att infria migranternas rättigheter, i stället görs motsatsen vilket är en indikator på att Xanthakis problemområde att integration används som ett sätt att förneka eller hindra verklig jämlikhet återspeglas i betänkandet. Konsekvenserna av lagförslagen på myndigheter, civilsamhället och företag bedöms i stort vara bättre än en återgång till utlänningslagen.¹²⁵ Konsekvenserna av lagförslagen för skyddsbehövande bedöms i kontrast i de flesta fall vara mer negativa än en återgång till utlänningslagen.¹²⁶ Detta är ett exempel på att de statliga

---

¹²² SOU 2020:54, s. 423-424.

¹²³ SOU 2020:54, s. 424.

¹²⁴ SOU 2020:54, s. 193.

¹²⁵ SOU 2020:54, s. 387-388.

¹²⁶ SOU 2020:54, s. 422.

skyldigheterna att tillgodose migranternas rättigheter åsidosätts i betänkandet. Viljan att sänka antalet asylsökande trumfar de negativa effekterna migranter kommer få. Ifall staten inte ser integration och således infriandet av rättigheter som något de måste hjälpa till med genom att införa positiva åtgärder undermineras mänskliga rättigheter enligt Xanthaki.

4.2 Integrationskrav för permanent uppehållstillstånd

Permanent uppehållstillstånd får beviljas endast om utlänningen uppfyller krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap, kan försörja sig och det med hänsyn till utlänningens förväntade levnadssätt inte råder tveksamhet om att ett permanent uppehållstillstånd bör beviljas. Ett permanent uppehållstillstånd förutsätter också att en utlänning haft tidsbegränsade uppehållstillstånd i minst tre år.¹²⁷

Kommittén föreslår att skyddsbehövande personer ska uppfylla integrationskrav för beviljandet av permanent uppehållstillstånd. Barn och pensionärer ska undantas kraven.¹²⁸ Samtliga av Xanthakis problemområden återspeglas i betänkandets resonerande kring lagförslaget, men även motsättningar inom två problemområden.

4.2.1 Integration används som hinder för naturalisering av migranter

När kommittén diskuterar varför integrationskrav bör ställas för beviljande av permanent uppehållstillstånd skildras problemområdet att integration används som hinder för naturalisering av migranter enligt följande:

---

¹²⁷ SOU 2020:54, s. 215.

¹²⁸ SOU 2020:54, s. 221.

Ett skäl till att det bör ställas krav för att få permanent uppehållstillstånd är att ett sådant tillstånd innebär flera fördelar jämfört med ett tidsbegränsat tillstånd. (...) Utländska medborgare som har permanenta uppehållstillstånd och är folkbokförda i Sverige har i princip samma rättigheter och skyldigheter som svenska medborgare.¹²⁹

Kommittén antyder att eftersom permanent uppehållstillstånd medför fler rättigheter än ett tidsbegränsat så ska integrationskrav ställas. I praktiken innebär detta att rättigheterna knutna till det permanenta uppehållstillståndet, och uppehållstillståndet i sig, villkoras av migranternas integrationsgrad. Detta innebär att integration och integrationskrav används som hinder för migranternas naturalisering då möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd försvåras. Vidare resonerar kommittén kring krav för permanent uppehållstillstånd:

Kommittén anser att det ska ställas ett försörjningskrav vid ansökan om permanent uppehållstillstånd. Kravet ska kopplas till utsökningsbalken och den inkomstnivå som ska anses tillräcklig ska knytas till förbehållsbeloppet vid utmätning i lön. Inkomsterna ska således inte vara så låga att utlänningen behöver försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) för att täcka kostnaderna för bl.a. boende och uppehälle.¹³⁰

Detta innebär att ifall personer med tillfälligt uppehållstillstånd tar hjälp av de försörjningsstöd som finns tillgängliga för allmänheten kommer deras ansökan om permanent uppehållstillstånd nekas, eftersom de då inte uppnår integrationskravet på försörjning. Under namnet av integration får skyddsbehövande inte ta del av samma möjligheter i samhället utan nekas möjligheten till naturalisering. Detta kan tolkas som att ifall skyddsbehövande behöver försörjningsstöd anses de inte vara tillräckligt integrerade för att för tjäna ett permanent uppehållstillstånd. Ännu ett exempel hur kommittén använder integration som ett hinder för migranternas naturalisering, i stället för främjande av rättigheter och inkludering som Xanthaki menar är den ursprungliga idén utifrån människorätt. Det permanenta uppehållstillståndet begränsas till de som anses vara tillräckligt integrerade, medan de som behöver försörjningsstöd begränsas till det tillfälliga uppehållstillståndet.

---

¹²⁹ SOU 2020:54, s. 216.

¹³⁰ SOU 2020:54, s. 219.

Här tydliggörs att det är inte enbart skyddsbehovet, utan även graden av integration, som villkorar migranters naturalisering.

Integrationskraven motiveras då de ”förväntas uppmuntra till skötsamhet och bidra till att integrationen förbättras och utanförskap motverkas.”¹³¹ Vidare lyfter kommittén att majoriteten av nyanlända inte bedöms uppfylla kraven för permanent uppehållstillstånd vid första möjliga tillfället:

Då det ofta tar relativt lång tid för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden och skaffa egna inkomster bedöms andelen personer som kommer att uppfylla kraven [för permanent uppehållstillstånd] vid första möjliga tillfälle vara liten. Ett sannolikt scenario är således att endast en minoritet av alla skyddsbehövande kommer att uppfylla kraven för permanent uppehållstillstånd vid första möjliga tillfälle, dvs. efter tre år för flyktingar och 13 månader plus två år för alternativt skyddsbehövande.¹³²

Lagförslagen med integrationskrav innebär alltså för majoriteten exkludering från rättigheter och det permanenta uppehållstillståndet i sig. Vilket således innebär att integration används som hinder för naturalisering av migranter. Dessutom föreslås permanent uppehållstillstånd endast kunna ansökas om i samband med förlängningen av det tillfälliga uppehållstillståndet,¹³³ vilket kan innebära att en person som uppnår kraven en månad efter förlängningen måste vänta ytterligare två år till nästa förlängning för att ansöka om permanent uppehållstillstånd. Det är svårt att se hur begränsandet av tillgång till permanent uppehållstillstånd, och rättigheterna knutna till detta, skulle främja integration.

I betänkandet återspeglades även en indikator på en motsättning till problemområdet att integration används som ett hinder för migranters naturalisering:

Kommittén föreslår att om uppehållstillstånd inte kan beviljas på annan grund, ska tillstånd få beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation finns sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör

---

¹³¹ SOU 2020:54, s. 443.

¹³² SOU 2020:54, s. 392. Min egen parentes.

¹³³ SOU 2020:54, s. 18.

tillåtas stanna i Sverige. Vid denna bedömning ska utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet särskilt beaktas.¹³⁴

Ovanstående citat visar på att ifall uppehållstillstånd inte kan beviljas på annan grund kan anpassningen till Sverige påverka så att personen kan stanna ändå. Det är dock fortfarande nivån av integration som villkorar personens naturalisering, vilket innebär att på samma grund kan en migrant nekas uppehållstillstånd då hen inte integrerat sig tillräckligt.

4.2.2 Integration framställs som ett ensidigt ansvar

Betänkandet återspeglar hur integration framställs som ett ensidigt ansvar hos migranter vid resonerandet kring krav för beviljande av permanent uppehållstillstånd:

Det är också av betydelse att markera vikten av integration och att en person har ansträngt sig för att klara sin försörjning. Att lära sig språket och ha kunskap om det svenska samhället är faktorer som visar att personens intention är att stanna i landet permanent och på sikt ansöka om medborgarskap.¹³⁵

Införandet av dessa krav kan således förväntas förbättra integrationen i samhällslivet. Effekten av kraven är dock svår att bedöma på förhand eftersom det saknas forskning om orsakssamband mellan införande av språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd och bättre integration av nyanlända i samhällslivet. Viss forskning tyder på att integrationskrav har ett symboliskt snarare än ett faktiskt värde för integrationen. Kraven medför också en risk att integrationen försvåras för de individer som inte klarar kraven och inte kvalificerar sig för permanenta uppehållstillstånd. Bland dessa kan känslor av utanförskap uppstå eller förstärkas.¹³⁶

Genom att rättigheterna som det permanenta uppehållstillståndet medför sammanlänkas med migranternas skyldighet att uppfylla integrationskrav framställs integration som ett ensidigt ansvar att uppnå för migranter. Rättigheterna ses inte som givna eller universella utan villkorade utifrån uppfyllande av vissa integrationskrav. Genom att ställa krav på

---

¹³⁴ SOU 2020:54, s. 21.

¹³⁵ SOU 2020:54, s. 216.

¹³⁶ SOU 2020:54, s. 431.

språkkunskaper eller samhällskunskap som en förutsättning för rättigheter förflyttas ansvaret för integrationen till enskilda migranter i stället för att se det som ett ansvar som ligger på staten. Härmed kränker staten sina internationella åtaganden enligt Xanthakis förståelse av mänskliga rättigheter. Det sista citatet skildrar att det saknas stöd för att integrationskraven faktiskt bidrar till förbättrad integration, vilket indikerar att kravens verkliga syfte snarare är att begränsa migranters naturalisering och rättigheter och inte ett sätt för att främja dessa.¹³⁷ Kommittén menar att införandet av kraven kommer bidra till att nyanlända ges ”incitament” till att integrera sig genom att de villkorar rättigheterna, vilket framställer ansvaret på integration som ett ensidigt ansvar.

Vid kommitténs resonering kring kraven för permanent uppehållstillstånd återspeglas även indikatorer på att integration inte enbart ses som ett ensidigt ansvar. Dels genom att kommittén betonar att kommuner behöver öka sina resurser till existerande sfi och samhällsorientering för att migranter ska kunna uppnå kraven,¹³⁸ och dels genom följande citat:

Kommitténs förslag om krav för permanent uppehållstillstånd kan leda till en ökad efterfrågan för stödinsatser från civilsamhället för nyanlända som har tidsbegränsade uppehållstillstånd och som vill uppnå kraven för permanent uppehållstillstånd. Civilsamhället bidrar på många sätt både till mottagandet av asylsökande och till etableringen och integrationen i samhället av de som beviljats skydd.¹³⁹

Ovan skildrar att för att migranter ska ha möjlighet att uppnå integrationskraven ligger där ett ansvar på kommuner och civilsamhället också, vilket således innebär att integration inte enbart framställs som ett ensidigt ansvar. Statens skyldigheter och ansvar för denna process fortsätts dock göras minimal.

4.2.3 Integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet

---

¹³⁷ Se diskussion i avsnittet ovan 4.2.1.

¹³⁸ SOU 2020:54, s. 412.

¹³⁹ SOU 2020:54, s. 439.

Att integration används för att förneka verklig jämlikhet återspeglas i betänkandet då lagförslaget bedöms slå extra hårt mot kvinnor:

Kommitténs förslag bedöms påverka jämställdheten mellan könen. Att nyanlända kvinnors arbetsmarknadsetablering tar längre tid än nyanlända mäns och att kvinnor i högre utsträckning arbetar deltid och har otrygga anställningar kan innebära att det kommer att ta längre tid för kvinnor att uppfylla kraven för permanent uppehållstillstånd än för män.¹⁴⁰

Betydelsen av kunskaper i svenska språket för en person som bor här i landet och dennes möjligheter att få arbete och i övrigt integreras får inte underskattas. (...) Dessa aspekter gäller självklart både för kvinnor och män men kan vara av särskild betydelse för utrikesfödda kvinnors möjligheter att delta i det svenska samhället.¹⁴¹

Trots motiveringen att införande av kraven ska förbättra integrationen, klargör ovanstående citat att lagförslaget kan försvåra kvinnors integration och riskerar att exkludera dem från infriande av rättigheter då det försämrar kvinnors möjligheter till permanent uppehållstillstånd. Lagförslaget innebär att kvinnor inte ges samma förutsättningar, och trots detta föreslår inte betänkandet några positiva åtgärder för att främja jämlikhet. Utifrån Xanthakis teoretiska ramverk underminerar detta människorättsstandards eftersom rätten att inte bli diskriminerad sträcker sig länge än ett negativt skydd.

Vidare förklarar kommittén konsekvensen av lagförslaget för barn som blir vuxna under perioden med tidsbegränsade uppehållstillstånd:

I detta sammanhang kan det bli så att barn blir vuxna under perioden med tidsbegränsade uppehållstillstånd och då måste de uppfylla de uppställda kraven som alla andra. Det är åldern vid tidpunkten när beslut om permanent uppehållstillstånd fattas som avgör om sökanden är undantagen från kraven.¹⁴²

Detta innebär att ifall dessa personer önskar permanent uppehållstillstånd behöver de börja arbeta efter gymnasiet för att kunna uppnå försörjningskravet, i stället för att studera

---

¹⁴⁰ SOU 2020:54, s. 433.

¹⁴¹ SOU 2020:54, s. 217.

¹⁴² SOU 2020:54, s. 222.

vidare. Detta riskerar underminera rätten till utbildning samt reproducera en etnisk fördelning på arbetsmarknaden. I stället för att införa positiva åtgärder för att säkerställa rättigheter leder lagförslagen till motsatsen under namnet av att förbättra integrationen i samhället, vilket förnekar verklig jämlikhet.

4.2.4 Integration används för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden

I betänkandet återspeglas hur mänskliga rättigheter framställs som europeiska värden när kommittén resonerar kring varför samhällskunskapskrav bör införas för beviljande av permanent uppehållstillstånd:

Samhällsorienteringen syftar till att underlätta etablering i arbets- och samhällslivet genom att ge deltagarna kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar.¹⁴³

Mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar likställs här som något inneboende svenskt. Att dessa kunskaper ska leda till att migranter bättre kan integreras i svenska samhället framför bilden av att mänskliga rättigheter och demokrati skulle vara europeiska/svenska värden, men inte värderingar som migranter redan besitter. Detta i sin tur reproducerar en skadlig stereotyp som återskapar den konstgjorda klyftan mellan européer och icke-européer, vilket då inte är förenligt med mänskliga rättigheter enligt Xanthaki.

Att kvinnor drabbas hårdare av lagförslagen har i avsnitt 4.2.3 belysts vara problematiskt eftersom betänkandet inte erkänner statens skyldigheter att införa positiva åtgärder. Detta går även att problematisera utifrån problemområdet att integration används som verktyg för främjandet av bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden. Försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd sägs vara ett sätt att hjälpa utlandsfödda kvinnor ut på arbetsmarknaden då de ses ha lågt arbetsmarknadsdeltagande på grund av bland annat större ansvar för familj. Samtidigt sätts detta i relation till att andra kvinnor i Sverige har högt arbetsmarknadsdeltagande, och att detta är något utlandsfödda kvinnor också

---

¹⁴³ SOU 2020:54, s. 215.

kan eftersträva ifall de anpassar sig till svenska samhället.¹⁴⁴ Detta målar upp en stereotyp bild där svenska kvinnor ställs gentemot kvinnor från andra kulturer, vilket urvattnar mänskliga rättigheter. Detta klargör också vikten av att betrakta rättighetsfrågor och integrationsfrågor ur ett genusperspektiv

4.2.5 Integration används som argument för assimileringstrategier?

När betänkandet hänvisar till integration i relation till införandet av krav för permanent uppehållstillstånd kan detta problematiseras utifrån problemområdet att integration används för att främja assimileringstrategier. Detta eftersom kommittén skildrar att kunskaper inom svenska språket och svensk samhällsutbildning är en förutsättning för att fler migranter ska kunna delta i svenska samhällets livet då migranter bättre kommer förstå deras rättigheter och skyldigheter.¹⁴⁵

Samhällsorienteringen syftar till att underlätta etablering i arbets- och samhällslivet genom att ge deltagarna kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar. Samhällsorienteringen ska också bidra till deltagarnas kunskaper om deras rättigheter och skyldigheter i övrigt.¹⁴⁶

Detta bekräftar kanske inte att främjande av assimileringstrategier framträder i betänkandet, men utifrån Xanthakis skildrande av problemområdet kan en åtminstone påstå att det finns indikatorer till detta då kommittén betonar att språk- och kunskapskraven kommer leda till bättre förutsättningar i samhället för migranter. Genom kraven på anpassning till svenska språket och samhällskrav som förutsättning för infriande av rättigheter indikerar detta att assimileringstrategier på sätt främjas. Således, utifrån Xanthaki, kan en problematisera användandet av integration här eftersom i ljuset av detta lagförslag kan det innebära en försiktig assimilering eftersom migranternas möjligheter i samhället kan bli beroende på hur väl de anpassar sig till dessa värden. Ifall det finns tecken på att assimilering främjas genom integration är detta således problematiskt eftersom det inskränker på rätten till kultur. I övrigt återspeglas detta problemområde inte i betänkandet.

---

¹⁴⁴ SOU 2020:54, s. 429.

¹⁴⁵ SOU 2020:54, s. 431.

¹⁴⁶ SOU 2020:54, s. 215.

4.3 Försörjningskrav för anhöriginvandring

Som huvudregel ska ett försörjningskrav ställas som villkor för uppehållstillstånd på grund av anknytning. Försörjningskravet ska innebära ett krav på att anknytningspersonen ska kunna försörja både sig själv och den anhörige och ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och den anhörige.¹⁴⁷

Kommittén föreslår försörjningskrav för anhöriginvandring för skyddsbehövande ifall ansökan om familjeåterförening lämnas in senare än tre månader efter anknytningspersonen beviljats uppehållstillstånd.¹⁴⁸ Försörjningskravet gäller inte om anknytningspersonen är ett barn, medborgare i Sverige, EES, Schweiz eller Förenade kungariket, eller ifall sökanden är ett barn som fötts i Sverige som åberopar anknytning till en sammanboende förälder i Sverige.¹⁴⁹

Tre av Xanthakis problemområde återspeglas i relation till lagförslaget; integration framställs som ett ensidigt ansvar, integration används som hinder för migranternas naturalisering, och integration används som ett sätt att förneka jämlikhet.

4.3.1 Integration framställs som ett ensidigt ansvar

Kommittén lyfter att syftet med försörjningskrav för anhöriginvandring är att stärka integrationen eftersom ifall anknytningspersonen redan integrerats i samhället, genom att vara egenförsörjande, tala svenska och ha bostad för familjen, främjas även de anhörigas integration.¹⁵⁰ Vidare resonerar kommittén kring lagförslaget enligt följande:

Syftet med kravet är att det ska fungera som incitament för anknytningspersonen att ordna en egen bostad. Tillgång till en bostad för den egna familjen får anses vara en viktig faktor för en god integration.¹⁵¹

---

¹⁴⁷ SOU 2020:54, s. 282.

¹⁴⁸ SOU 2020:54, s. 20.

¹⁴⁹ SOU 2020:54, s. 20.

¹⁵⁰ SOU 2020:54, s. 283.

¹⁵¹ SOU 2020:54, s. 287.

Utifrån ovanstående framställer kommittén en restriktiv förståelse av statens ansvar, samtidigt som integration framställs som ett ensidigt ansvar hos migranter. Kommittén tydliggör att det inte ses som statens skyldighet att infria varken rätten till familjeliv, bostad eller sysselsättning, utan detta är något migranten själv ska tillgodose genom att integrera sig. Att ansvaret för integration framställs som ett ensidigt ansvar för migranter tydliggörs även av hur kravet inte anses uppfyllas ifall staten hjälper till med bostad och försörjningsbidrag.¹⁵² I betänkandet klargörs att det ofta tar flera år för skyddsbehövande att genomgå integrationsprocessen i form arbetsrelaterad inkomst och en rimlig bostad,¹⁵³ vilket således innebär att anhöriga som inte uppnår försörjningskravet exkluderas från rätten till familjeliv. Utifrån Xanthaki kan en då se att integration inte verkar som ett medel för social inkludering utan snarare för att urvattna statens skyldigheter gentemot migranter. Istället impliceras en förståelse av att ifall anknytningspersonen inte uppnår försörjningskravet så har de inte uppnått tillräcklig nivå av integration och ska således förnekas rätt till familj.

I betänkandet lyfts även att ifall en person inte uppnår försörjningskravet och inte kan familjeåterförenas eller att familjeåterföreningen fördröjs så innebär detta ”emotionella och psykiska belastningar som också kan leda till integrationssvårigheter”.¹⁵⁴ Detta blir klart motsägelsefullt. Försörjningskravet kan alltså i praktiken innebära försämrade integration för personer som inte kan uppnå det, fastän dess syfte sades vara att förbättra integrationen.

4.3.2 Integration används som hinder för naturalisering av migranter

I betänkandet framförs att ansökningar om anhöriginvandring avslås när försörjningskravet inte uppfylls, eftersom detta indikerar att det kommer uppstå kostnader för det offentliga för att försörja den anhörige när anknytningspersonen inte kan.¹⁵⁵ Detta indikerar att

---

¹⁵² Se citat i avsnittet 4.2.1.

¹⁵³ SOU 2020:54, s. 436.

¹⁵⁴ SOU 2020:54, s. 431–432.

¹⁵⁵ SOU 2020:54, s. 283.

integration används som hinder för anhörigas möjlighet till uppehållstillstånd. Försörjningskravet införs för att undvika kostnader för det offentliga, vilket inte är säkert att det kommer innebära då anhörigpersonen kan ha möjlighet att försörja sig själv.

Fortsättningsvis, använder kommittén integration som hinder för naturalisering av migranter enligt följande:

(...) skyddsbehövande ska kunna familjeåterförenas i Sverige, men det är då viktigt att anknytningspersonen har skaffat arbete och har en boendesituation som är rimlig för att resten av familjen ska kunna få en anständig tillvaro i Sverige och lättare kunna integreras.¹⁵⁶

Försörjningskravet för anhöriginvandring utgör således ett villkor – ifall anknytningspersonen inte uppnår integrationskraven ska den anhörige nekas uppehållstillstånd på basis av ”misslyckad integration” från anknytningspersonens sida. Detta indikerar att integration används på ett sätt som i praktiken kommer utgöra ett hinder för naturaliseringen av migranter. Som förklarar i avsnitt 4.3.1 uppnår många inte försörjningskravet på flera år, vilket innebär att både anhörig- och anknytningspersoner villkoras rätten till familjeliv baserat på anknytningspersonens integrationsnivå. Detta leder i praktiken till att försörjningskravet för anhöriginvandring verkar som ett hinder för migranternas naturalisering genom att anhörigpersoner nekas uppehållstillstånd.

Vidare motiverar kommittén att rätten till familjeliv kan nekas:

För att en konventionskränkning inte ska uppstå i det här sammanhanget måste avvägningen utfalla till förmån för det allmänna intresset, dvs. den inskränkning i en anknytningspersons rättighet som uppstår om de anhöriga vägras uppehållstillstånd, och därför inte kan bosätta sig här, måste stå i rimlig proportion till intresset av att upprätthålla en kontrollerad invandring (...)¹⁵⁷

Detta indikerar att införandet av försörjningskrav för anhöriginvandring används för att begränsa migration och således naturaliseringen av migranter. Fastän det i betänkandet

---

¹⁵⁶ SOU 2020:54, s. 498.

¹⁵⁷ SOU 2020:54, s. 228.

hävdas att kravet ska verka som incitament till integration riskerar det i praktiken att bli ett verktyg för staten att begränsa migranter tillträde till Sverige. Försörjningskravet innebär i praktiken att staten kontrollerar hur väl en migrant lyckats integrera sig i samhället, vilket därefter dikterar ifall de är värdiga att få återförenas med anhöriga.

Kommittén skildrar att eftersom färre personer kommer komma till Sverige till följd av kommitténs förslag så kommer bostadsbristen minska:

Till följd av kommitténs förslag kan bristen på bostäder för nyanlända och trångboddheten på sikt komma att minska något eftersom antalet nyanlända antas bli lägre än vid en återgång till utlänningslagen.¹⁵⁸

Här skildras lösningen på integrationsproblem, som bostadsbrist, vara att ge färre möjlighet att komma till Sverige. Samtidigt leder nuvarande bostadsbrist till att färre kan komma hit eftersom det finns ett bostadskrav för familjeåterförening, vilket blir motsägelsefullt.

4.3.3 Integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet

Betänkandet skildrar att integration används som ett sätt att förneka verklig jämlikhet då lagförslaget slår extra hårt mot kvinnors möjlighet att återförenas med nära anhöriga.¹⁵⁹

Vidare skildras problemområdet:

Sysselsättningsgapen mellan manliga och kvinnliga nyanlända tenderar att vara stora under de första tio åren i Sverige.(...) I den mån kvinnor tar större ansvar än män för små barn avspeglas detta därför på det totala sysselsättningsgapet mellan könen i högre grad bland nyanlända flyktingar än vad det gör i Sveriges hela förvärvsarbete befolkning.¹⁶⁰

Samtidigt som kommittén hävdar att försörjningskravet införs för att främja integration, innebär kraven att kvinnor inte ges samma möjligheter att uppnå dessa. Trots detta lyfter inte betänkandet potentiella åtgärder som staten skulle kunna införa för att säkerställa att

---

¹⁵⁸ SOU 2020:54, s. 440.

¹⁵⁹ SOU 2020:54, s. 433.

¹⁶⁰ SOU 2020:54, s. 429.

kvinnor ges lika förutsättningar som män att kunna uppfylla kraven. Ifall det tar tio år för kvinnor att uppnå samma sysselsättningsgrad som män innebär detta att ojämställdhet byggs in genom försörjningskravets utformning. Genom att staten förblir neutral undermineras människorättsstandards eftersom rätten att inte bli diskriminerad sträcker sig längre än enbart ett negativt skydd och således förnekas verklig jämlikhet. Kommittén hävdar alltså först att försörjningskraven ska öka utlandsfödda kvinnors incitament att ta sig ut på arbetsmarknaden, vilket då ska leda till förbättring inom jämställdhet.¹⁶¹ Men ovan klargör att försörjningskravets utformning riskerar att ha motsatt effekt och i stället upprätthålla ojämlikhet.

Vidare föreslår kommittén att den anhörige ska försörjas av anknytningspersonen, vilket slår extra hårt mot kvinnor då de riskeras försättas i en beroende ställning till män eller att en redan existerande beroende förstärks när de omfattas av deras försörjningsplikt. Detta riskerar att låsa fast utsatta kvinnor i våldsamma förhållanden eftersom de kan riskera utvisning ifall de lämnar relationen.¹⁶² Medborgare i Sverige, EES, Schweiz och Förenade kungariket undantas försörjningskravet för anhöriginvandring,¹⁶³ vilket betyder att kvinnor som är anhöriga till dessa medborgare inte försätts i samma beroendeställning. Dock innebär detta att kvinnor som är anhöriga till övriga medborgare fortfarande riskerar detta. Således skildrar kommittén att de ser att staten ändå har en skyldighet att införa positiva åtgärder för att främja jämlikhet. Problematiken lägger då i att dessa åtgärder inte når ut till alla grupper. Här kan således Xanthakis problemområde att integration används för att förneka jämlikhet ifrågasättas till viss del.

Försörjningskravet är utformat så att desto fler anhöriga du ämnar återförenas med, desto större inkomst och bostad krävs.¹⁶⁴ Detta riskerar att slå extra hårt mot större familjer och ensamstående kvinnor då anknytningspersonen egen försörjning kanske enbart räcker för att kunna återförenas med några i kärnfamiljen men inte alla. Försörjningskravets utform-

---

¹⁶¹ SOU 2020:54, s. 431.

¹⁶² SOU 2020:54, s. 433.

¹⁶³ SOU 2020:54, s. 433.

¹⁶⁴ SOU 2020:54, s. 286.

ning riskerar således att bli ett verktyg för att hålla isär familjer tills en presenterar tillräckligt på arbetsmarknaden. Detta innebär att det inte blir ett verktyg för social sammanhållning och inkludering, utan istället diskriminering för större familjer.

4.4 Sammanfattning av undersökning och analys

Sammanfattningsvis är det tydligt att kommittén inte använder integration på ett sätt som främjar migranters rättigheter eller inkludering. Att samtliga problemområden, i mer eller mindre utsträckning, återspeglas i betänkandet styrker Xanthakis teori att stater i praktiken använder integration på ett sätt som inte är förenligt med den ursprungliga intentionen av integration eller med internationella åtaganden stater gjort för att infria migranters rättigheter.

Att integration framställs som ett ensidigt ansvar hos migranter är ett av problemområden som återspeglas i samtliga tre av betänkandets lagförslag. Kommittén skildrar att staters ansvar och skyldigheter för att tillgodose migranters rättigheter enbart sträcker sig till att skapa incitament till migranter att snabbare integrera sig genom att villkora tillgången till rättigheter. Därtill används integration återkommande som argument för att begränsa naturaliseringen av migranter genom att införa integrationskrav för tillgång till rättigheter. Beviljandet av permanent uppehållstillstånd och rätten till familjeåterförening begränsas till de migranter som anses välintegrerade. I betänkandet används även integration som ett sätt att förneka verklig jämlikhet genom att lagförslagen kommer slå extra hårt mot kvinnor då de inte ges samma möjligheter att uppfylla integrationskraven, samtidigt som statens skyldigheter att implementera positiva åtgärder för att säkerställa detta undermineras. Min studie visar därmed vikten av att beakta genusperspektivet vid rättighets- och integrationsfrågor eftersom det är tydligt att lagförslagen slår extra hårt mot kvinnor. Betänkandet återspeglar även motsättningar till att integration framställs som ett ensidigt ansvar och används för att begränsa naturaliseringen av migranter, även om det är i mindre utsträckning. Detta indikerar således att Xanthakis teori inte helt går att överföra på det svenska materialet, vilket inte anses avfärda studiens resultat som helhet utan snarare visa på kontextuella skillnader.

I mindre omfattning återfinns till exempel problemområdet att mänskliga rättigheter framställs som europeiska värden i betänkandet. Men samtidigt indikerar kommittén att mänskliga rättigheter och demokrati är värderingar som migranter behöver ges kunskaper i, vilket implicerar att migranter i motsats till ”svenskar” inte ses besitta dessa värderingar. Slutligen indikerar min studie att integration används för att främja assimileringstrategier till viss del genom att migranternas anpassning till svenska språket och samhällskunskap ses som förutsättningar för bättre deltagande i svenska samhället.

Min undersökning klargör att integration används för att motivera införandet av en mer restriktiv migrationspolitik. När kommittén diskuterar integration framhävs framför allt en skyldighetsbaserad idé där migranter ska uppnå en viss integrationsnivå i utbyte mot infriandet av sina rättigheter och beviljandet av ett permanent uppehållstillstånd. De nya lagförslagen som kommittén föreslår baseras i stort på att migranternas rättigheter villkoras på basis av deras integrationsnivå. Detta indikerar att det är en integrationsidé som är skyldighetsbaserad som prioriteras i betänkandet.

5 Slutsats och diskussion

Följande kapitel knyter samman uppsatsen och presenterar dess slutsats. Slutsatsen följs av en diskussion där uppsatsens resultat relateras till tidigare forskning.

5.1 Slutsats

Uppsatsen har prövat tesen att Sverige med de nya lagförslagen i utlänningslagen använder integration för att begränsa mänskliga rättigheter. Syftet med uppsatsen har varit att granska huruvida integration används som ett politiskt verktyg för att begränsa migranternas rättigheter i SOU 2020:54 utifrån Xanthakis kritiska människorättsperspektiv. Utifrån en kvalitativ innehållsanalys av Statens offentliga utredning *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54), har uppsatsen ämnat besvara frågeställningarna: *Vad för förståelse av integration förmedlar SOU 2020:54 i relation till rättigheter?* samt *Om och hur kan en se tendenser till att integration används för att begränsa migranternas rättigheter i SOU 2020:54?*

Utifrån ovanstående analys har uppsatsen med hjälp av Xanthakis kritiska människorättsperspektiv synliggjort att i SOU 2020:54 förmedlas en förståelse av integration som ett verktyg för att begränsa migranternas rättigheter. I SOU 2020:54 visas starka tendenser på att Sverige anammat en skyldighetsbaserad integrationsidé där migranter först ska uppnå vissa integrationskrav i utbyte av infriandet av vissa rättigheter. Detta förmedlar en förståelse av rättigheter som villkorade då rättigheter först infrias när migranter uppnått en viss integrationsgrad. Alltså, utifrån SOU 2020:54 framställs rättigheter som en belöning som ges efter bevis på en viss integrationsnivå.

Genom att samtliga av Xanthakis problemområden återfinns i min studie, i mer eller mindre omfattning, visar SOU 2020:54 tendenser på att integration används som politiskt verktyg för att begränsa migranternas rättigheter och för att underminera den svenska statens

skyldigheter att infria dessa. En stark indikator på att integration används för att begränsa migranters rättigheter är genom att integration framställs som ett ensidigt ansvar hos migranten och att svenska statens skyldigheter att underlätta integrationen och tillgodose migranters rättigheter undermineras. Därtill finnes tendenser på att integration används återkommande i SOU 2020:54 för att begränsa migranters naturalisering genom förslagen på försörjnings-, språk-, och samhällskunskapskrav för tillgång till rättigheter som familjeåterförening och/eller permanent uppehållstillstånd. Undersökningen visar hur rättigheter villkoras då migranter ska göra sig *förtjänta* av rättigheter genom att integrera sig, vilket tydligt underminerar mänskliga rättigheter. Vidare visar undersökningen att lagförslag som integrationskrav slår extra hårt mot kvinnor då de inte ges samma möjligheter att uppfylla integrationskraven, samtidigt som statens skyldigheter att implementera positiva åtgärder för att säkerställa detta undermineras. Detta visar att i SOU 2020:54 finns det tendenser på att integration används för att förneka verklig jämlikhet, likväl som det tydliggör behovet av att beakta genusaspekter när det gäller både integrations- och rättighetsfrågor.

De problemområden som inte uppkommer i lika stor utsträckning är att integration används för att främja assimileringstrategier och för att främja bilden av mänskliga rättigheter som europeiska värden. Dock visar SOU 2020:54 tendenser på att mänskliga rättigheter ses som europeiska värden vilket upprätthåller en skadlig stereotyp och således undermineras mänskliga rättigheter. Slutligen indikerar min studie att integration används för att främja assimilering till viss del genom att migranters anpassning till svenska språket och samhällsvärderingar ses som förutsättning för bättre deltagande i svenska samhället.

Att påstå att ett paradigmskifte skett, från en rättighetsbaserad integrationsidé till en skyldighetsbaserad i Sverige utifrån SOU 2020:54, är inte helt lätt att belägga eftersom materialet delvis visar på motsägelser och att betänkandet flackar mellan olika positioner. Detta innebär att Xanthakis teori att stater i praktiken använder integration som politiskt verktyg för att begränsa migranters rättigheter och således underminera mänskliga rättigheter inte helt stämmer här. Mer klarlagt är däremot att studien starkt indikerar att Sverige med de nya lagförslagen använder integration som verktyg för att begränsa mänskliga rättigheter.

5.2 Diskussion

Uppsatsen har utgått från problemformuleringen att allt fler EU-stater gått från en rättighetsbaserad integrationsidé till en skyldighetsbaserad, vilket även tidigare forskning klargjort. År 2017 fann Borevi, Jensen och Mouritsen att Sverige inte tagit del av skiftet till en skyldighetsbaserad integrationsidé lagstiftningsmässigt, utan enbart i offentliga diskurser.¹⁶⁵ Utifrån mina undersökningsresultat framgår det dock att detta paradigmskifte i synen på integration numera kan påstås även vara gällande i Sverige lagstiftningsmässigt. Studien har tydliggjort hur rättigheter villkoras och hur det finns en retorik om att migranter ska göra sig *förtjänta* av rättigheter, vilket tydligt frångår principen om universalism. Förslagen på försörjnings-, språk- och samhällskunskapskrav för tillgång till rättigheter och/eller permanent uppehållstillstånd, innebär i praktiken att rättigheter villkoras. Innan den tillfälliga lagen infördes var permanent uppehållstillstånd huvudregel vid första ansökningstillfället, vilket då ansågs fungera som ett medel för att inkludera migranter och främja integration. Men utifrån SOU 2020:54 framställs rättigheter snarare som en belöning som ges efter bevis på en viss integrationsnivå. Därtill har stor del av ansvaret för integration och infriandet av rättigheter förflyttats från svenska staten till enskilda migranter. Detta är sannerligen en utveckling värd att fortsätta bevaka med tanke på vad detta kommer innebära för skyddsbehövande och deras rättighetsinfriande framöver.

Tidigare forskning visar på två olika förståelser av kopplingen mellan integration och rättigheter, vilka även återspeglas i uppsatsens undersökning. Å ena sidan hävdar betänkandet, i enlighet med vad Koopmans och Neureiter påstår,¹⁶⁶ att integrationskrav kan fungera som incitament för migranter att integrera sig eftersom de får fördelar/rättigheter när de integrerats. Å andra sidan ifrågasätter min studies teoretiska ramverk, i enlighet med majoriteten av resterande tidigare forskning, integrationskravens förenlighet med mänskliga rättigheter, eftersom rättigheter är universella och bör därför inte villkoras.

---

¹⁶⁵ Borevi, Jensen & Mouritsen, 2017, s. 1.

¹⁶⁶ Koopmans, 2010, s. 2, 22.; Neureiter, 2019, s. 2779.

Murphy, Gilmartin och Caulfields människorättsbaserade integrationsmodell belyser vikten av att nationella policys tar avstamp i internationell människorätt,¹⁶⁷ vilket det är klart att betänkandet inte gör i första hand. I första fokus kommer i stället nationellt självintresse. Det hade varit människorättsligt viktigare att en statlig offentlig utredning om Sveriges framtida migrationspolitik utgick från den berörda målgruppens perspektiv vid ställningstagande, och faktiskt tog förslagets påverkan på deras liv i reell beaktning. Det är oroväckande att när det kommer till infriandet av migranternas rättigheter och migrationspolitik så är det inte de negativa konsekvenserna för den berörda målgruppen som väger tyngst i sammanhanget, utan de ekonomiska konsekvenserna för staten. Uppsatsens resultat belyser vidare vikten av att ha med ett genusperspektiv i integrations- och rättighetsfrågor. Som Groenendijk belyser bör en vara uppmärksam på vad det primära målet med integrationskrav är: Att förbättra integrationen för alla migranter, eller begränsa migrationen genom att välja ut ”önskvärda migranter”?¹⁶⁸ I stället för att betänkandet föreslår införandet av en human migrationspolitik, föreslås lagförslag som i praktiken innebär att familjer hålls isär, ojämlikhet upprätthålls och förstärks, samt leder till ökad psykisk och fysisk ohälsa. En kan tro att ett land som Sverige, som producerar en nationell självbild som progressiv inom mänskliga rättigheter, skulle tycka att den enda långsiktigt hållbara migrationspolitiken är en human sådan som sätter individuella migranter och rättigheter i centrum.

Efter genomförandet av denna studie så har jag med hjälp av ett människorättskritiskt perspektiv getts en vidare förståelse för hur integration i praktiken kan användas i statliga dokument för att underminera statens skyldigheter att infria rättigheter, vilket enligt Xanthaki inte är i enlighet med den ursprungliga tanken med integration. Utifrån lagförslaget med införande av krav för permanent uppehållstillstånd står det klart att det inte bara är skyddsskåpet i sig som utgör grunden för permanent uppehållstillstånd utan även hur väl den skyddsbehövande lyckas prestera i integrationsprocessen. Värt att nämna är att i betänkandet ställs skyddsbehövande personers rättigheter gentemot landets välstånd. Migranter skildras inte som en bidragande faktor till landets ekonomi utan främst som en negativ påverkan, vilket ger en orättvis och vinklad bild av verkligheten. Kommittén utgår

---

¹⁶⁷ Murphy, Gilmartin, Caulfield, 2019a, s. 449.

¹⁶⁸ Groenendijk, 2011, s. 27.

i stort från en problembeskrivning där skyddsbehövande som söker sig till Sverige ses som en börda, vilket är problematiskt.

I betänkandet används en förståelse av mänskliga rättigheter som förhåller sig till EU:s direktiv, Europakonventionen och barnkonventionen. Mänskliga rättigheter ses här som något strikt juridiskt där stater kan lägga sig på miniminivån samt hävda att införandet av de restriktiva lagarna genomförs för den nationella självbevarelsedriften. Således skiftar fokus från skyldigheten att främja migranternas rättigheter till vad den minskar möjliga skyldigheten staten har att infria dessa är. Xanthakis teoretiska ramverk använder sig av en mer etisk förståelse av mänskliga rättigheter. Denna skillnad i förståelse av rättigheter medför att det är svårt att påstå att Sverige med de nya lagförslagen begränsar sina mänskliga åtaganden ur en strikt juridisk synvinkel då de själva redogör för att de inte bryter några grunder. Dock, utifrån en mer etisk förståelse av mänskliga rättigheter kan en påstå att kommittén inte erkänner omfattningen av statens skyldigheter gentemot migranter.

Samtliga av lagförslagen som uppsatsen fokuserat på i SOU 2020:54 har idag införts i utlänningslagen, förutom språk- och samhällskunskapskrav. Detta innebär att det svenska regelverket anpassats till miniminivån enligt EU-rätten och internationella konventioner. Lagförslagets syfte var delvis att minska Sveriges attraktionskraft genom att införa en mer restriktiv migrationspolitik för att minska antalet asylsökande i syfte att skapa en hållbar svensk migrationspolitik. Således indikerar detta att det som anses vara hållbart i Sverige är en politik som sänker migranternas rättighetsskydd. Fortsättningsvis, lämnar jag frågan öppen ifall det är önskvärt med en harmonisering av EU-staters regelverk ifall detta innebär att migranternas rättigheter inte tillgodoses av stater i lika stor utsträckning.

5.2.1 Vidare forskning

I samband med de restriktiva lagförändringarna i utlänningslagen hade det varit aktuellt att undersöka hur migranternas rättighetssituation kommer påverkas av dessa lagändringar och huruvida infriandet av migranternas rättigheter tillgodoses under denna nya migrationspolitik. För att få en mer rättighetsbaserad utgångspunkt av lagförslagets konsekvenser kan intervjuer med migranter och hälso- och sjukvårdspersonal förslagsvis utföras. Fortsättningsvis hade det varit intressant att utifrån Xanthakis teoretiska ramverk undersöka

ifall fler offentliga dokument och områden tenderar att använda integration för att underminera staters skyldigheter att uppfylla migranternas rättigheter. Exempelvis hade partiernas programplaner vad gäller integrations- och migrationspolitik kunnat undersökas, och huruvida de är kompatibla med en universell, etisk förståelse av mänskliga rättigheter. Dessutom hade det varit intressant att undersöka vad den ändrade riktningen i Sveriges migrationspolitik kommer ha för påverkan på Sveriges roll i EU och på andra medlemsstaters migrationspolitik. Detta eftersom Sverige i nuläget driver frågan att alla medlemsstater solidariskt ska dela ansvaret att ta emot människor i behov av skydd. I många avseenden är lagändringarna på eller i närheten av EU:s miniminivå, vilket innebär att Sverige får ett regelverk som i flera bemärkelser är striktare än genomsnittet av EU-medlemsstaterna.¹⁶⁹ Slutligen hade det varit givande att använda Murphy, Gilmartin och Cauldfields människorättsbaserade integrationsmodell för att utvärdera Sveriges nationella policys förenlighet med människorätt. Alternativt att försöka formulera en migrationspolitik/integrationspolitik utifrån deras människorättsbaserade integrationsmodell där utformningen utgår från migranternas rättigheter i stället för nationellt självintresse.

---

¹⁶⁹ SOU 2020:54, s. 446.

Referenser

Ager, A., & Strang, A., Understanding Integration: A Conceptual Framework, *Journal of Refugee studies*, Vol. 21(2), 2008, 166–191.

Asylrättscentrum, Förslaget brister i långsiktighet, *Asylrättscentrum*, 2020-12-08, <https://sweref.org/forslaget-brister-i-langsiktighet/>. [hämtad: 2021-10-27].

Benhabib, S., Transformations of Citizenship: The Case of Contemporary Europe, *Government and Opposition*, Vol. 37(4), 2002, 439–465.

Boréus, K. & Kohl, S., ”Innehållsanalys”, I Boréus, K. & Bergström, G. (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, Studentlitteratur: Lund, 2018, 49–89.

Borevi, K., Jensen, K. K., & Mouritsen, P., The civic turn of immigrant integration policies in the Scandinavian welfare states, *Comparative Migration Studies*, Vol. 5(9), 2017, 1–14.

Böcker, A. & Strik, T., Language and Knowledge Tests for Permanent Residence Rights: Help or Hindrance for Integration? *European Journal of Migration and Law*, Vol. 13, 2011, 157–184.

Civil rights defenders, Snart röstar riksdagen om en ny migrationslag – så påverkas människors rättigheter, *Civil rights defenders*, 2021-03-24, <https://crd.org/sv/2021/03/24/snart-rostar-riksdagen-om-sveriges-framtida-migrations-politik-sa-paverkar-det-manniskors-rattigheter/>. [hämtad: 2021-10-27].

Coughlan, R., Stam, K., & Kingston, L. N., Struggling to start over: human rights challenges for Somali Bantu refugees in the United States, *International Journal of Human rights*, Vol. 20(1), 2016, 123–137.

Dahlin, E., Betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik samt kompletterande promemoria till betänkandet, *Barnombudsmannen*, 2020-12-08, <https://www.barnombudsmannen.se/stallningstaganden/remissvar-och-skrivelser/betankandet-en-langsiktigt-hallbar-migrationspolitik--samt-kompletterande-promemoria-till-betankandet/>. [hämtad: 2021-10-27].

- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. E. & Wängnerud, L., *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e upplagan, Stockholm: Wolters Kluwer. 2017.
- Europaparlamentet, EU:s svar på flyktingutmaningen, *Europaparlamentet*, 2021-11-11, <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20170629STO78629/eu-s-svar-pa-flyktingutmaningen>. [hämtad: 2021-12-28].
- Europaparlamentets och rådets direktiv, 2011/95/EU, 13 december 2011.
- Goodman, S., Integration Requirements for Integration's Sake? Identifying, Categorising and Comparing Civic Integration Policies, *Journal of Ethnic & Migration Studies*, Vol. 36(5), 2010, 753–772.
- Grip, L., Knocking on the Doors of Integration: Swedish Integration Policy and the Production of a National Space, *Journal of International Migration & Integration*, Vol. 21(3), 2020, 861-877.
- Groenendijk, K., Pre-departure Integration Strategies in the European Union: Integration or Immigration Policy? *European Journal of Migration and Law*, 2011, Vol. 13(1), 1–30.
- Jensen K. K., Mouritsen, P., Bech, C. E., Olsen, V. T., Roadblocks to citizenship: selection effects of restrictive naturalisation rules. *Journal of Ethnic and Integration Studies*, 2019, 1–19.
- Koopmans, R., Trade-Offs between Equality and Difference: Immigrant Integration, Multiculturalism and the Welfare State in Cross-National Perspective, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 36, 2010, 1–26.
- Micko, L., Förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, *Sveriges Kommuner och Landsting*, 2019-03-15. <https://www.regeringen.se/494f84/contentassets/e96731d263df43c39569a3a9998d6741/skl.pdf> [hämtad: 2021-11-24].
- Murphy, C., Caulfield, L., & Gilmartin, M., Developing immigrant integration policy in the Irish public sector: an international human rights and public sector duty approach, *Administration*, Vol. 67(4), 2019b, 27–45.
- Murphy, C., Gilmartin, M., & Caulfield, L., Building and Applying a Human Rights-Based Model for Migrant Integration Policy, *Journal of Human Rights Practice*, Vol. 13(3), 2019a, 445–466.

Neureiter, M., Evaluating the effects of immigrant integration policies in Western Europe using a differences-in-difference approach, *Journal of Ethic and Migrations Studies*, Vol. 45(15), 2019, 2779–2800.

Parmlind, C., *Integration: en fråga om mänskliga rättigheter? En kritisk studie av Sveriges integrationsstrategi från ett etiskt människorättsperspektiv*, Uppsala universitet, 2020.

Proposition 2015/16:174. *Tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*.

Rådets direktiv, 2003/86/EG, 22 september 2003.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, *Migrationsrättens framtid: En redogörelse för de juridiska riskerna med att förlänga lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*, 2018.

Seidlitz, M., *Asylrätt: en praktisk introduktion*, Norstedts Juridik AB, Stockholm, 2019.

Seidlitz, M., Yttrande över betänkandet En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU2020:54), *Amnesty International*, 2020-12-07. <https://www.regeringen.se/4ae209/contentassets/b8e8b3d4997c4e439d373eec8bfafa08/amnesty-international-.pdf> [hämtad: 2021-12-28].

SFS 2005:716. *Utlänningslag*.

SFS 2016:752. *Lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*

SOU 2017:12. Utredningen om migrationsmottagandet 2015, *Att ta emot människor på flykt: Sverige hösten 2015*.

SOU 2020:54. Migrationskommittén, *En långsiktigt hållbar migrationspolitik*.

Statsrådsberedningen, Regeringen föreslår åtgärder för att skapa andrum för svenskt flyktingmottagande, *Statsrådsberedningen*, 2015-11-24, <https://www.regeringen.se/artiklar/2015/11/regeringen-foreslar-atgarder-for-att-skapa-andrum-for-svenskt-flyktingmottagande/>. [hämtad: 2021-12-16].

Svenska Röda Korset, *Humanitära konsekvenser av den tillfälliga utlänningslagen*, Stockholm, 2018.

Vetenskapsrådet, *God forskningssed*, Stockholm, 2017. <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forsknings-sed.html> [hämtad: 2021-11-24].

Xanthaki, A., Against integration, for human rights, *International Journal of Human Rights*, Vol. 20(6), 2016, 815–838.